

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Powiatu Mińskiego na lata 2026-2030 (projekt)

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

ul. Konstytucji 3 maja 16
05-300 Mińsk Mazowiecki
<https://www.pcpr-minskmaz.pl/>

Przy wsparciu:

Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej

ul. Grzybowska 80/82
00-844 Warszawa
www.mcps.com.pl

MAZOWIECKIE
CENTRUM POLITYKI
SPOŁECZNEJ

Utila Sp. z o.o.

ul. Łotewska 17 lok. 01
03-918 Warszawa
www.utila.pl

Mińsk Mazowiecki, 2026

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Plan powstał w ramach projektu

„Dla Ciebie, dla mnie, dla nas – rozwój usług społecznych na Mazowszu”
prowadzonego w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego
2021-2027

współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Priorytet IV. Spójność społeczna i zdrowie
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

Wykaz skrótów	5
1. Wstęp	6
1.1. Podstawa prawna	6
1.2. Cel dokumentu	7
1.3. Zakres, metodyka opracowania Planu i horyzont czasowy	7
2. Uwarunkowania wynikające z dokumentów strategicznych i programowych ...	9
3. Diagnoza sytuacji społecznej powiatu mińskiego	14
3.1. Charakterystyka Powiatu Mińskiego	14
3.1.1. Struktura społeczna	15
3.1.2. Główne problemy społeczne w gminach Powiatu Mińskiego	18
3.2. Zasoby pomocy i wsparcia	20
3.2.1 Istniejące na terenie Powiatu Mińskiego zasoby instytucjonalne	20
Podmioty pomocy społecznej	20
Edukacja i oświata	30
Kultura	31
Organizacje pozarządowe	31
3.2.2. Usługi świadczone w środowisku	33
3.3. Diagnoza potrzeb wybranych grup docelowych w podziale na obszary wsparcia	40
3.4. Analiza potrzeb podmiotów pomocy społecznej	47
4. Plan deinstytucjonalizacji usług społecznych	51
4.1. Osoby starsze	52
4.2. Osoby z niepełnosprawnościami	54
4.3. Rodziny z dziećmi, w tym piecza zastępcza	57
5. Zestawienie potencjalnych źródeł finansowania	60
6. Podsumowanie i rekomendacje	61
7. Systemy zarządzania, monitorowania i oceny	62
7.1. Opis systemu monitorowania realizacji Planu i osiągnięcia wskaźników	62

7.2. Ocena skuteczności i efektywności planu (ewaluacja)	68
8. Spis elementów graficznych.....	69

BDL GUS – Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

CIS – Centrum Integracji Społecznej

CUS – Centrum Usług Społecznych

DDP – Dzienny Dom Pomocy

DPS – Dom Pomocy Społecznej

EFŚ+ - Europejski Fundusz Społeczny Plus

FEM – Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027

FERS – Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027

GOPS – Gminny ośrodek pomocy społecznej

GUS – Główny Urząd Statystyczny

JST – Jednostka samorządu terytorialnego

KIS – Klub Integracji Społecznej

LPDI – Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych

MCPS – Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej

MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

MRPiPS – Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

NGO – Organizacja pozarządowa

NSP 2021 – Narodowy Spis Powszechny 2021

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej

OW – Ośrodek wsparcia

OWES – Ośrodek wsparcia ekonomii społecznej

OZPS – Ocena zasobów pomocy społecznej

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PES – Podmiot ekonomii społecznej

PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

POW – Placówka opiekuńczo-wychowawcza

PS – Przedsiębiorstwo społeczne

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

PWD – Placówka wsparcia dziennego

ŚDS – Środowiskowy dom samopomocy

UE – Unia Europejska

UTW – Uniwersytet trzeciego wieku

WTZ – Warsztaty terapii zajęciowej

ZAZ – Zakłady aktywności zawodowej

1. WSTĘP

1.1. PODSTAWA PRAWNA

Podstawę opracowania Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych na lata 2026–2030 stanowią w szczególności:

- Ustawa o pomocy społecznej,
- Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- Wytyczne Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dotyczące lokalnych planów deinstytucjonalizacji,
- Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Mińskiego,
- Strategia rozwoju usług społecznych do 2030 r. (z perspektywą do 2035 r.),
- Regionalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Województwa Mazowieckiego oraz inne dokumenty krajowe i europejskie.

Należy podkreślić, że obowiązujące akty prawne, w tym ustawy regulujące system pomocy społecznej oraz wspierania rodziny i pieczy zastępczej, nie wprowadzają bezpośredniego obowiązku opracowywania lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych. Jednakże kierunki rozwoju polityki społecznej na poziomie krajowym i europejskim jednoznacznie wskazują na konieczność stopniowego odchodzenia od opieki instytucjonalnej na rzecz rozwoju usług świadczonych w środowisku lokalnym. Znajduje to odzwierciedlenie w dokumentach strategicznych, wytycznych ministerialnych oraz programach finansowanych ze środków Unii Europejskiej.

W tym kontekście opracowanie niniejszego Planu należy traktować jako element wdrażania nowoczesnej polityki społecznej, ukierunkowanej na rozwój usług środowiskowych, integrację systemów wsparcia oraz wzmacnianie roli społeczności lokalnych. Samorządy terytorialne jako kluczowi realizatorzy usług społecznych, są zachęcane do podejmowania działań planistycznych i organizacyjnych zgodnych z ideą deinstytucjonalizacji, mimo obecnego braku obowiązku ustawowego.

Plan został opracowany przez pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim we współpracy z jednostkami organizacyjnymi Powiatu Mińskiego.

1.2. CEL DOKUMENTU

Celem Planu jest przekształcenie modelu świadczenia usług społecznych w Powiecie Mińskim z modelu instytucjonalnego na model usług środowiskowych, rodzinnych oraz mieszkalnictwa wspomagane, z poszanowaniem praw i potrzeb mieszkańców.

Dokument odpowiada na zmieniające się potrzeby społeczne i demograficzne, w szczególności proces starzenia się społeczeństwa oraz rosnące zapotrzebowanie na wsparcie w miejscu zamieszkania. Zakłada rozwój dostępnych, zintegrowanych i skoordynowanych usług społecznych, realizowanych możliwie najbliżej środowiska życia mieszkańców. Plan nie zakłada likwidacji istniejących instytucji, lecz rozwój alternatywnych form wsparcia, umożliwiających mieszkańcom wybór najbardziej adekwatnej formy pomocy.

1.3. ZAKRES, METODYKA OPRACOWANIA PLANU I HORYZONT CZASOWY

Horyzont czasowy Planu obejmuje lata 2026–2030. Zakres tematyczny dokumentu koncentruje się na trzech głównych obszarach wsparcia:

1. wsparciu osób starszych,
2. wsparciu osób z niepełnosprawnościami,
3. wsparciu dzieci i rodzin, w tym pieczy zastępczej.

Plan obejmuje usługi i instytucje funkcjonujące pod nadzorem Powiatu, w szczególności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, a także wybrane działania realizowane przez gminy oraz organizacje pozarządowe na terenie powiatu.

Dokument ma strukturę dwuczęściową i składa się z części diagnostycznej oraz wdrożeniowej. W części diagnostycznej przedstawiono uwarunkowania wynikające z dokumentów strategicznych, analizę sytuacji społeczno-demograficznej, identyfikację problemów społecznych, zasobów oraz potrzeb mieszkańców i instytucji. Część wdrożeniowa zawiera opis planowanych kierunków działań w obszarach wsparcia, tj. osób starszych, osób z niepełnosprawnościami oraz rodzin z dziećmi, w tym pieczy zastępczej, a także wskazuje źródła finansowania, system monitorowania, wskaźniki realizacji oraz zasady oceny skuteczności Planu.

W procesie opracowania dokumentu uwzględniono również wnioski z warsztatów diagnostyczno-strategicznych, które odbyły się 27 stycznia 2026 r. w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele PCPR, Domu Pomocy Społecznej w Kątach, Domu Pomocy Społecznej Św. Józefa w Mieni, Domu Pomocy społecznej „Jedlina” w Mieni, dwóch domów dziecka w Falbogach i Mińsku Mazowieckim, Środowiskowego Domu Samopomocy w Mrozach oraz Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy w Mińsku Mazowieckim. Warsztaty umożliwiły identyfikację kluczowych potrzeb oraz określenie kierunków rozwoju usług społecznych na terenie powiatu.

Oddajemy Plan z przekonaniem, że dzięki jego realizacji w naszym Powiecie powstaną warunki do przyjaznego i optymalnego rozwoju usług środowiskowych zaspakajających potrzeby naszych mieszkańców zarówno w obszarze profilaktyki, jak i wsparcia. Będziemy monitorować proces jego realizacji, a także konsekwentnie mobilizować jednostki samorządu terytorialnego do realizacji podjętych w nim ustaleń.

2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH I PROGRAMOWYCH

Powiązanie celów strategicznych Powiatu z dokumentami krajowymi i regionalnymi stanowi istotny element zapewniający spójność oraz komplementarność realizowanych działań rozwojowych. Takie podejście umożliwia harmonijne włączenie lokalnych inicjatyw w szersze ramy polityk publicznych na poziomie krajowym i wojewódzkim. Dzięki temu możliwe jest racjonalne i efektywne wykorzystanie dostępnych zasobów, zwiększenie skuteczności podejmowanych działań oraz istotne wzmocnienie potencjału pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację zaplanowanych przedsięwzięć.

Tabela 1 przedstawia zestawienie celów Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Powiatu Mińskiego na lata 2026-2030 z celami Strategii rozwoju usług społecznych - polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.), Regionalnym Planem Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji Województwa Mazowieckiego na lata 2026-2030, a także programami powiatowymi:

Tabela 1. Powiązanie celów Planu z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla

Dokument	Zgodność
Strategia Rozwoju Usług Społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 roku)	Cele wyznaczone w Lokalnym Planie Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Powiatu Mińskiego na lata 2026-2030 są zgodne z: • Cel strategiczny 2. Zbudowanie skutecznego i trwałego systemu świadczącego usługi społeczne dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu • Cel strategiczny 3. Włączenie społeczne osób z niepełnosprawnościami dające możliwość życia w społeczności lokalnej niezależnie od stopnia sprawności • Cel strategiczny 4. Stworzenie skutecznego systemu usług społecznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Dokument	Zgodność
Regionalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Województwa Mazowieckiego na lata 2026-2030	Cele wyznaczone w Lokalnym Planie Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Powiatu Mińskiego na lata 2026-2030 są zgodne z: • Cel 1. Tworzenie systemu wsparcia dla rodzin i dzieci, w tym dzieci z niepełnosprawnościami oraz otoczenia tych rodzin wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, poprzez rozwój usług środowiskowych. • Cel 2. Włączanie osób niepełnosprawnych w życie społeczne i zawodowe w środowisku lokalnym. • Cel 3. Zwiększenie dostępności i poprawa jakości usług realizowanych na rzecz seniorów oraz ich opiekunów. • Cel 4. Poprawa dobrostanu osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez zapewnienie dostępu do zróżnicowanych form pomocy i wsparcia oraz zapobieganie ich stygmatyzacji i wykluczeniu.
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Mińskim na lata 2023–2030	Cele wyznaczone w Lokalnym Planie Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Powiatu Mińskiego na lata 2026-2030 są zgodne z: • Cel strategiczny 1. Rozwój opieki nad dzieckiem i rodziną. • Cel strategiczny 2. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i pomoc osobom starszym oraz niepełnosprawnym. • Cel strategiczny 5. Profilaktyka zdrowia i ochrona zdrowia. • Cel strategiczny 6. Podnoszenie efektywności wsparcia, rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i wzmacnianie dialogu społecznego.

Dokument	Zgodność
Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Powiatu Mińskiego na lata 2023–2029	Cele wyznaczone w Lokalnym Planie Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Powiatu Mińskiego na lata 2026-2030 są zgodne z: • Cel szczegółowy 1. Wspieranie rozwoju instytucji samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, w tym w zakresie infrastruktury. • Cel szczegółowy 2. Nawiązanie, wzmacnianie współpracy pomiędzy podmiotami w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie. • Cel szczegółowy 3. Badanie i monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie oraz skuteczności działań pomocowych. • Cel szczegółowy 4. Upowszechnianie informacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości udzielenia wsparcia osobom dotkniętym przemocą. • Cel szczegółowy 5. Wzmocnienie kadr pracowników służb społecznych i innych podmiotów zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie i ochroną jej ofiar.
Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Mińskim na lata 2024–2026	Cele wyznaczone w Lokalnym Planie Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Powiatu Mińskiego na lata 2026-2030 są zgodne z: • Cel szczegółowy 1. Doskonalenie systemu opieki nad dzieckiem przebywającym poza środowiskiem naturalnym oraz rozwijanie Współpracy z rodziną naturalną. • Cel szczegółowy 2. Pomoc w usamodzielnianiu wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych. • Cel szczegółowy 3. Podniesienie jakości świadczonych usług w zakresie pieczy zastępczej.

Dokument	Zgodność
	• Cel szczegółowy 4. Wsparcie istniejących rodzin zastępczych w powiecie mińskim. • Cel szczegółowy 5. Utrzymanie obowiązujących standardów w placówkach opiekuńczo-wychowawczych
Powiatowy Program oddziaływań psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Mińskim na lata 2023–2029	Cele wyznaczone w Lokalnym Planie Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Powiatu Mińskiego na lata 2026-2030 są zgodne z poniższymi założeniami Programu: • Rozwój samoświadomości. • Nabycie umiejętności budowania celów życiowych. • Rozwój umiejętności interpersonalnych, emocjonalnych. • Rozwój zachowań społecznych. • Działania przeciwstawiające się agresji oraz innym zagrożeniom.
Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Mińskim na lata 2024–2029	Cele wyznaczone w Lokalnym Planie Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Powiatu Mińskiego na lata 2026-2030 są zgodne z: • Cel szczegółowy 1. Wspieranie rozwoju instytucji samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą domową, w tym w zakresie infrastruktury. • Cel szczegółowy 2. Nawiązanie, wzmacnianie współpracy pomiędzy podmiotami w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą domową. • Cel szczegółowy 3. Badanie i monitorowanie zjawiska przemocy domowej oraz skuteczności działań pomocowych. • Cel szczegółowy 4. Upowszechnianie informacji na temat zjawiska przemocy domowej i możliwości udzielenia wsparcia osobom dotkniętym przemocą.

Dokument	Zgodność
	• Cel szczegółowy 5. Wzmocnienie kadr pracowników służb społecznych i innych podmiotów zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej i ochroną jej ofiar.
Powiatowy Program Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Mińskim na lata 2023–2030, dedykowanego wsparciu osób z niepełnosprawnościami	Cele wyznaczone w Lokalnym Planie Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Powiatu Mińskiego na lata 2026-2030 są zgodne z: • Cel strategiczny 1. Rozwijanie świadomości społecznej w zakresie problematyki osób niepełnosprawnych. • Cel strategiczny 2. Wsparcie osób niepełnosprawnych i ich rodzin w rozwiązywaniu codziennych problemów i zaspakajaniu podstawowych potrzeb życiowych. • Cel strategiczny 3. Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w dostępie do kształcenia i podnoszenia kwalifikacji. • Cel strategiczny 4. Rehabilitacja i aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych. • Cel strategiczny 5. Zapewnienie dostępu do rehabilitacji społecznej i leczniczej osobom niepełnosprawnym. • Cel strategiczny 6. Zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, kulturalnym, artystycznym, sportowym, rekreacji i turystyce. • Cel strategiczny 7. Zwiększenie aktywności i efektywności działań podmiotów i organizacji z terenu powiatu działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

Źródło: opracowanie własne

3. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ POWIATU MIŃSKIEGO

3.1. CHARAKTERYSTYKA POWIATU MIŃSKIEGO

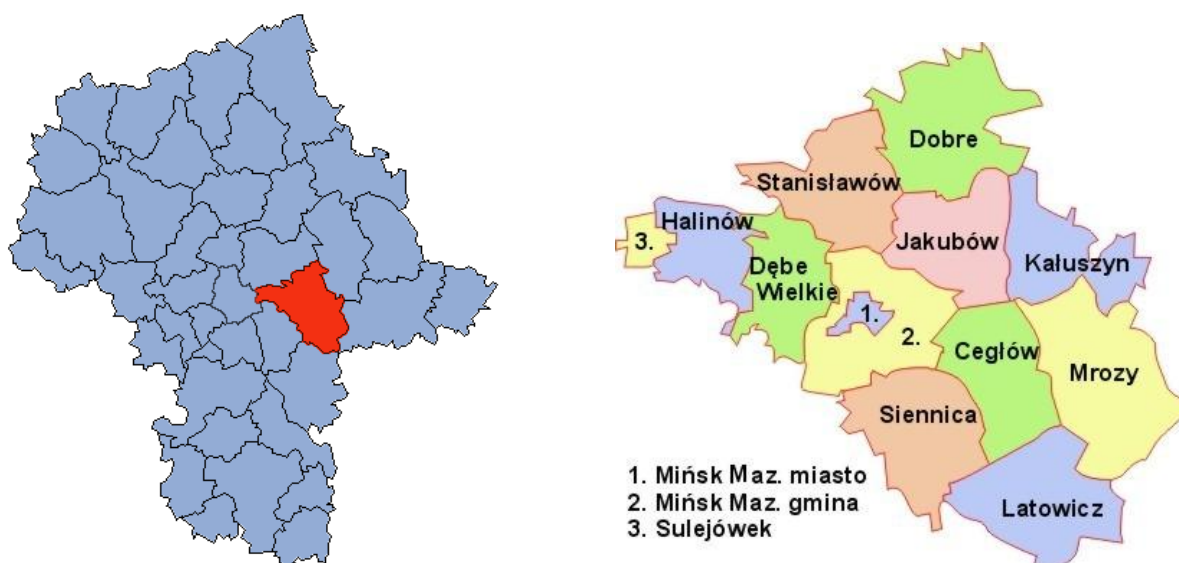
Powiat Miński to jeden z największych powiatów ziemskich w Polsce – zajmuje 27. miejsce pod względem powierzchni. Jego siedzibą jest Mińsk Mazowiecki. Powiat graniczy z pięcioma innymi powiatami województwa mazowieckiego: garwolińskim, otwockim, wołomińskim, siedleckim i węgrowskim, a także bezpośrednio z Warszawą. Jego powierzchnia wynosi 1 164 km², co stanowi 3,27% powierzchni województwa mazowieckiego i 0,37% powierzchni całego kraju. Gęstość zaludnienia to 133 osoby na km², przy średniej 153 osoby na km² w województwie i 124 osoby na km² w skali kraju.

W skład powiatu mińskiego wchodzi 13 gmin, w tym:

- 2 gminy miejskie: Mińsk Mazowiecki i Sulejówek,
- 8 gmin miejsko-wiejskich: Ceglów, Dobre, Halinów, Kałuszyn, Latowicz, Mrozy, Siennica i Stanisławów,
- 3 gmin wiejskich: Dębe Wielkie, Jakubów, Mińsk Mazowiecki (gmina wiejska).

Położenie Powiatu Mińskiego na mapie województwa mazowieckiego oraz jego podział administracyjny przedstawia **Rycina 1.**

Rycina 1. Położenie Powiatu Mińskiego

Źródło: Wikipedia – Powiat Miński oraz <https://minskmazowiecki.praca.gov.pl/>
(dostęp: 27.11.2025 r.)

3.1.1. STRUKTURA SPOŁECZNA

W 2025 roku Powiat Miński zamieszkiwało 159 677 osób, w tym 81 702 kobiety i 77 975 mężczyzn. Liczba kobiet przewyższała liczbę mężczyzn o 3 727 osób. W latach 2023–2025 liczba ludności Powiatu wzrosła nieznacznie o 289 osób, co stanowi przyrost o 0,18%. W tym samym okresie liczba mężczyzn wzrosła o 91 osób, natomiast liczba kobiet o 198 osób. Szczegółowe dane dotyczące liczby mieszkańców w Powiecie Mińskim w latach 2023–2025 zawiera [Tabela 2](#).

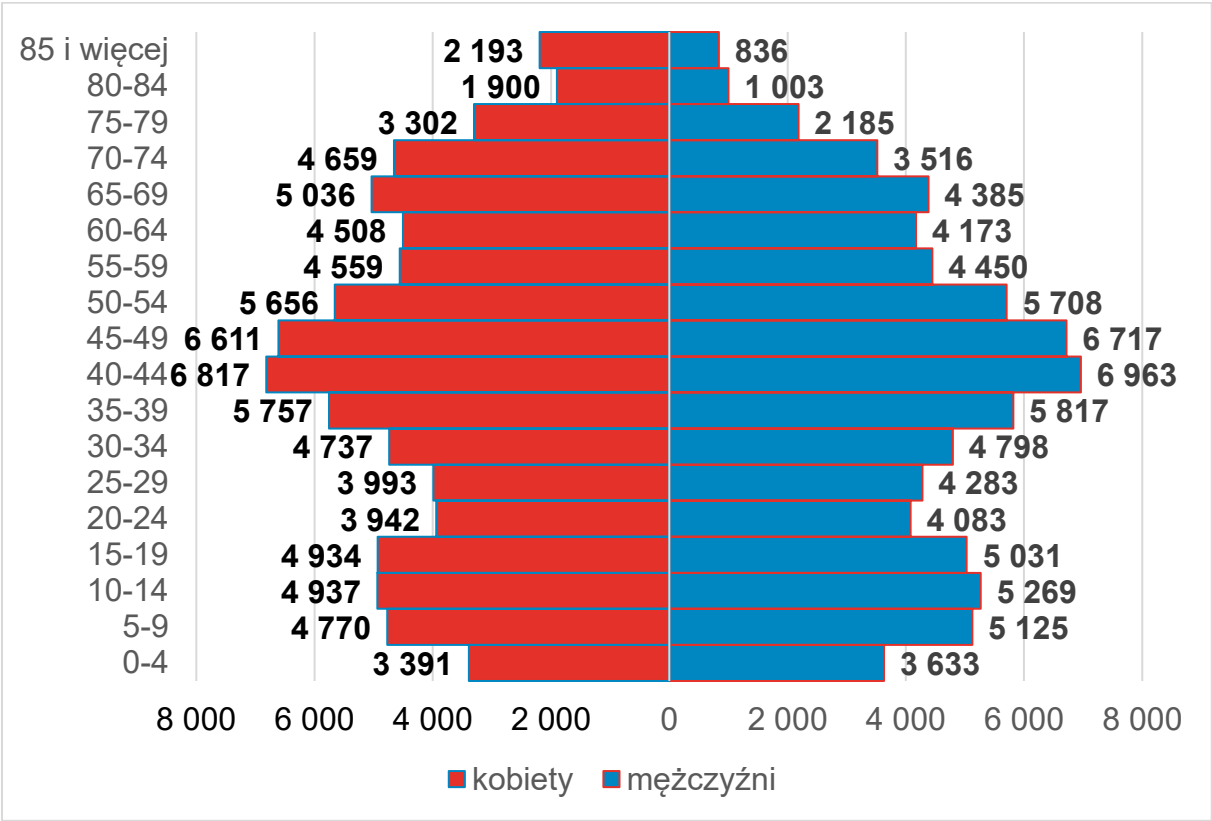
Tabela 2. Liczba ludności Powiatu Mińskiego w podziale na płeć w latach 2023-2025

Liczba ludności ogółem			Mężczyźni			Kobiety		
2023	2024	2025	2023	2024	2025	2023	2024	2025
159 388	159 535	159 677	77 884	77 918	77 975	81 504	81 617	81 702

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W 2025 roku w Powiecie Mińskim najliczniejsze grupy mieszkańców stanowiły osoby w wieku 40–44 lata (13 780 osób), 45–49 lat (13 328 osób) oraz 35–39 lat (11 574 osoby). Dużą liczebnością wyróżniały się także następujące grupy wiekowe: 50–54 lata (11 364 osoby), 10–14 lat (10 206 osób) oraz 15–19 lat (9 965 osób) i 5–9 lat (9 895 osób). Najmniej liczne były natomiast najstarsze grupy seniorów w wieku 80–84 lata (2 903 osoby) oraz 85 lat i więcej (3 029 osób). Warto podkreślić, że we wszystkich przedziałach wiekowych poniżej 55. roku życia przeważali mężczyźni, natomiast począwszy od grupy 55–59 lat i we wszystkich starszych kategoriach wiekowych dominowały kobiety, osiągając szczególnie wyraźną przewagę w najstarszych rocznikach. Szczegółowe dane dotyczące liczby mieszkańców Powiatu Mińskiego ze względu na płeć i wiek w 2025 roku przedstawia [Wykres 1](#).

Wykres 1. Piramida wieku i płci mieszkańców Powiatu Mińskiego w 2025 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W Powiecie Mińskim w latach 2023–2025 odnotowano wzrost współczynnika obciążenia demograficznego osobami starszymi – z 27,2 w 2023 roku do 28,0 w 2025 roku, co oznacza przyrost o 2,94%. W tym samym okresie saldo migracji w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców charakteryzowało się tendencją wzrostową – po utrzymaniu stabilnego poziomu 4,4 w latach 2023–2024 wzrosło do 5,0 w 2025 roku (wzrost o 13,64% w skali całego okresu). Szczegółowe dane dotyczące wskaźników demograficznych w Powiecie Mińskim w latach 2023–2025 zawiera [Tabela 3](#).

Tabela 3. Inne wskaźniki demograficzne w Powiecie Mińskim w latach 2023-2025

Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi ¹			Saldo migracji w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców ²		
2023	2024	2025	2023	2024	2025
27,2	27,8	28,0	4,4	4,4	5,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

¹ Liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na każde 100 osób w wieku produkcyjnym.

² Migracje na pobyt stały poza jednostkę w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców.

W 2021 roku najwięcej mieszkańców Powiatu Mińskiego posiadało wykształcenie średnie i policealne (30,07%) oraz wyższe (21,14%). Kolejną pod względem liczebności grupą były osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym lub branżowym (16,73%) oraz podstawowym (9,47%). Najmniej mieszkańców legitymowało się wykształceniem gimnazjalnym (2,50%) i podstawowym nieukończonym (2,80%). Szczegółowe dane dotyczące wykształcenia mieszkańców Powiatu Mińskiego w 2021 roku zawiera **Tabela 4**.

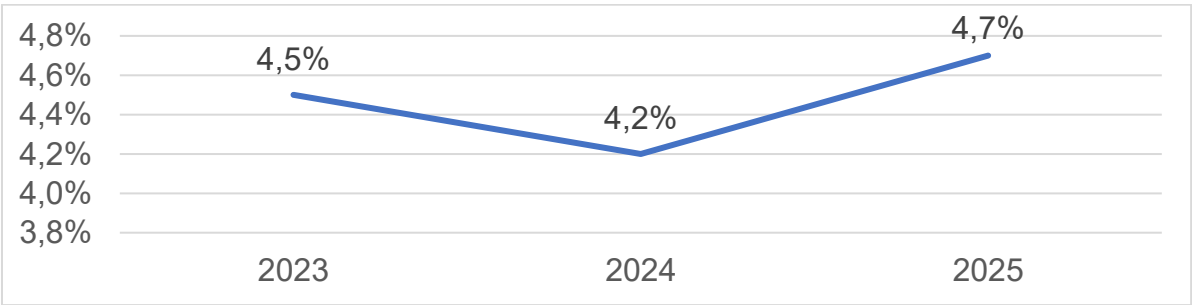
Tabela 4. Poziom wykształcenia w Powiecie Mińskim

Wykształcenie	Liczba osób	Procent ogólnej liczby mieszkańców
Wyższe	33 574	21,14%
Średnie i policealne	47 764	30,07%
Zasadnicze zawodowe/ branżowe	26 571	16,73%
Gimnazjalne	3 976	2,50%
Podstawowe	15 038	9,47%
Podstawowe nieukończone	4 444	2,80%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego 2021

W latach 2023–2025 w Powiecie Mińskim stopa bezrobocia charakteryzowała się zmienną dynamiką. W 2023 roku wskaźnik ten wynosił 4,5%, po czym w 2024 roku odnotowano jego spadek do poziomu 4,2%. Z kolei w 2025 roku nastąpił ponowny wzrost stopy bezrobocia do wartości 4,7% (co stanowi wzrost o 0,2 p.p. względem roku 2023 oraz o 0,5 p.p. w porównaniu do roku 2024). Szczegółowe dane dotyczące stopy bezrobocia w Powiecie Mińskim w latach 2023–2025 przedstawia **Wykres 2**.

Wykres 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego w Powiecie Mińskim w latach 2023-2025

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

3.1.2. GŁÓWNE PROBLEMY SPOŁECZNE W GMINACH POWIATU MIŃSKIEGO

W 2025 roku najczęstszym powodem przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w gminach Powiatu Mińskiego była długotrwała lub ciężka choroba, która dotyczyła 965 osób w rodzinach, co stanowiło 0,60% mieszkańców Powiatu. Na przestrzeni lat 2023–2025 odnotowano wyraźny spadek liczby osób objętych wsparciem w większości głównych kategorii.

Kolejne najczęstsze przyczyny przyznania świadczeń w 2025 roku to:

- ubóstwo – 841 osób (0,53% ogółu mieszkańców; spadek z 1 856 osób w 2023 r., tj. o 54,69%),
- niepełnosprawność – 662 osoby (0,41%; spadek z 1 112 osób w 2023 r., tj. o 40,47%),
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – 512 osób (0,32%; dynamiczny spadek z 1 662 osób w 2023 r., tj. o 69,19%), w tym:
 - rodziny niepełne – 225 osób (0,14%),
 - rodziny wielodzietne – 129 osób (0,08%),
 - bezrobocie – 389 osób (0,24%; spadek z 920 osób w 2023 r., tj. o 57,72%).

Rzadziej powodem przyznania pomocy były m.in.: potrzeba ochrony macierzyństwa (199 osób, 0,12%, w tym wielodzietność – 121 osób), alkoholizm (185 osób, 0,12%), bezdomność (76 osób, 0,05%), trudności w przystosowaniu po zwolnieniu z zakładu karnego (36 osób, 0,02%), przemoc domowa (30 osób, 0,02%), zdarzenia losowe (26 osób, 0,02%), narkomania (25 osób, 0,02%) oraz trudności w integracji uchodźców (25 osób, 0,02%). Najmniej liczne pozostały sytuacje kryzysowe (16 osób, 0,01%), sieroctwo (3 osoby, 0,00%) oraz klęska żywiołowa lub ekologiczna (1 osoba, 0,00%).

Szczegółowe dane dotyczące liczby osób w rodzinach korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w gminach Powiatu Mińskiego w latach 2023–2025 zawiera

Tabela 5.

Tabela 5. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminach Powiatu Mińskiego w latach 2023-2025

Powód	Liczba osób w rodzinach			Procent ogólnej liczby mieszkańców		
	2023	2024	2025	2023	2024	2025
Ubóstwo	1856	1514	841	1,16%	0,95%	0,53%
Sieroctwo	0	3	3	0,00%	0,00%	0,00%
Bezdomność	72	70	76	0,05%	0,04%	0,05%
Potrzeba ochrony macierzyństwa	959	775	199	0,60%	0,49%	0,12%
- w tym wielodzietność	608	527	121	0,38%	0,33%	0,08%
Bezrobocie	920	748	389	0,58%	0,47%	0,24%
Niepełnosprawność	1112	995	662	0,70%	0,62%	0,41%
Długotrwała lub ciężka choroba	1571	1431	965	0,99%	0,90%	0,60%
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	1662	1576	512	1,04%	0,99%	0,32%
- w tym rodziny niepełne	707	723	225	0,44%	0,45%	0,14%
- w tym rodziny wielodzietne	718	655	129	0,45%	0,41%	0,08%
Przemoc domowa	98	95	30	0,06%	0,06%	0,02%
Alkoholizm	328	298	185	0,21%	0,19%	0,12%
Narkomania	22	22	25	0,01%	0,01%	0,02%
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	69	55	36	0,04%	0,03%	0,02%
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy	19	32	25	0,01%	0,02%	0,02%
Zdarzenie losowe	72	53	26	0,05%	0,03%	0,02%
Sytuacja kryzysowa	9	11	16	0,01%	0,01%	0,01%

Powód	Liczba osób w rodzinach			Procent ogólnej liczby mieszkańców		
	2023	2024	2025	2023	2024	2025
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	1	1	0,00%	0,00%	0,00%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MRiPS-03 oraz BDL GUS

3.2. ZASOBY POMOCY I WSPARCIA

3.2.1 ISTNIEJĄCE NA TERENIE POWIATU MIŃSKIEGO ZASOBY INSTYTUCJONALNE

System wsparcia społecznego w Powiecie Mińskim opiera się na rozbudowanej sieci instytucji, organizacji pozarządowych oraz wyspecjalizowanych placówek, których działania odpowiadają na zróżnicowane potrzeby mieszkańców.

PODMIOTY POMOCY SPOŁECZNEJ

Kluczową rolę pełni Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim, będące najważniejszą instytucją pomocy społecznej na poziomie powiatowym. PCPR koordynuje realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, wspierania rodziny, rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami, pieczy zastępczej oraz współpracy międzyinstytucjonalnej.

Wokół PCPR funkcjonuje sieć usług specjalistycznych i całodobowych, obejmująca m.in. poradnictwo psychologiczne, wsparcie kryzysowe, mediacje, usługi dziennych ośrodków wsparcia, domy pomocy społecznej, placówki interwencyjne oraz specjalistyczne ośrodki wsparcia. Razem tworzą one spójny system, który zapewnia mieszkańcom Powiatu wielopoziomą pomoc dostosowaną do potrzeb osób starszych, rodzin z dziećmi, osób z niepełnosprawnościami, osób w kryzysie zdrowia psychicznego oraz osób w kryzysie bezdomności.

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE

Do zakresu działań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie należy m.in. prowadzenie działań z obszaru pomocy społecznej oraz realizacja zadań wynikających z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób z niepełnosprawnościami. PCPR odpowiada również za wspieranie rodzin oraz organizowanie i nadzorowanie systemu pieczy zastępczej.

Instytucja współpracuje z licznymi partnerami - organizacjami pozarządowymi, kościołami i związkami wyznaniowymi, fundacjami, stowarzyszeniami, pracodawcami oraz osobami prywatnymi – wspólnie realizując działania na rzecz mieszkańców.

Do jej zadań należy także prowadzenie postępowań egzekucyjnych wynikających z kompetencji Centrum oraz obsługa spraw administracyjnych, kadrowych, finansowych i gospodarczych. W praktyce PCPR pełni więc funkcję koordynatora i realizatora kluczowych polityk społecznych na poziomie powiatowym. W 2025 roku PCPR przyjął łącznie 14 890 spraw, a wsparcie otrzymało 9 114 osób.

KADRA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE

Realizacja zadań PCPR możliwa jest dzięki odpowiednio przygotowanej kadrze. W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie zatrudnione są 33 osoby, w tym 2 osoby stanowią kadrę kierowniczą. Wśród pracowników znajduje się 1 pracownik socjalny posiadający specjalizację I i II stopnia, natomiast pozostałe 30 osoby wykonują zadania administracyjne, organizacyjne i merytoryczne. Zespół charakteryzuje się wysokim poziomem wykształcenia - 29 pracowników posiada wykształcenie wyższe, a 4 osoby wykształcenie średnie. Dodatkowo 3 osoby legitymują się specjalizacją w zakresie organizacji pomocy społecznej.

Tabela 6. Kadra Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie

Kategoria	Liczba osób	Uwagi
Ogólna liczba zatrudnionych	33	
Kadra kierownicza	2	
Pracownicy socjalni	1	Specjalizacja I i II stopnia – 1 osoba
Pozostali pracownicy	30	
Wykształcenie wyższe	29	
Wykształcenie średnie	4	
Specjalizacja w organizacji pomocy społecznej	3	

Źródło: dane PCPR

SPECJALISTYCZNA PORADNIA RODZINNA

Specjalistyczna Poradnia Rodzinna zapewnia mieszkańcom dostęp do wsparcia psychologicznego, zatrudniając sześciu psychologów. Z poradni korzystają osoby w

bardzo szerokim przedziale wiekowym - od niemowląt wymagających diagnozy psychofizycznej (w tym dzieci z rodzin zastępczych) po osoby starsze.

Wsparcie udzielane jest głównie w kontakcie bezpośrednim, jednak istnieje również możliwość konsultacji telefonicznych i online. Korzysta z nich niewielka, lecz stała grupa klientów, co pozwala zachować ciągłość terapii w przypadku choroby, trudności z dojazdem czy konieczności zwiększenia elastyczności czasowej. Roczny koszt prowadzenia i utrzymania Poradni w 2025 r. wyniósł 393 183,07 zł.

Działania Poradni realizowane w latach 2023–2025 obejmowały m.in.:

- kwalifikacje rodzin do programu PRIDE,
- opiniowanie predyspozycji do pełnienia pieczy zastępczej,
- diagnozy psychofizyczne dzieci i młodzieży z rodzin zastępczych,
- terapię par, małżeństw i rodzin,
- indywidualne wsparcie psychologiczne i psychoterapię.

Tabela 7. Podejmowane działania w latach 2023-2025

Forma działania	2023	2024	2025
Kwalifikacje do uczestnictwa w programie PRIDE (rodziny)	17	16	24
Opiniowanie predyspozycji i motywacji do pełnienia pieczy zastępczej (osoby)	43	68	57
Diagnoza psychofizyczna dzieci i młodzieży z rodzin zastępczych (osoby)	52	58	66
Terapia par, małżeństw lub rodzinna (osoby)	109	88	0
Indywidualne wsparcie psychologiczne/terapia/psychoterapia (osoby)	292	288	311

Źródło: Raport o Stanie Powiatu Mińskiego za 2024 rok i Raport o Stanie Powiatu Mińskiego za 2025 rok

Tabela 8. Dane ilościowe przyjętych osób z rodzin zastępczych oraz naturalnych w latach 2020-2025

Rok	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba osób rodzin zastępczych	86	164	220	168	193	172

Rok	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba osób z rodzin naturalnych	336	350	251	378	321	300
Ogółem	422	514	471	546	513	472

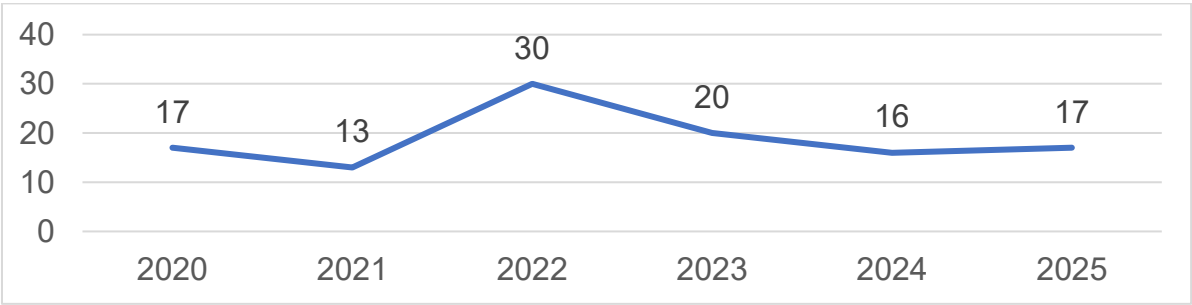
Źródło: Raport o Stanie Powiatu Mińskiego za 2024 rok i Raport o Stanie Powiatu Mińskiego za 2025 rok

OŚRODEK MEDIACJI

Ośrodek mediacji w Mińsku, prowadzony przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, realizuje mediacje w sprawach rodzinnych, karnych oraz dotyczących nieletnich – zarówno te kierowane przez sąd, jak i inicjowane bezpośrednio przez zainteresowane osoby.

W 2025 roku mediacje prowadziło 2 mediatorów. Złożono 17 wniosków, a z pomocy skorzystało 26 osób. Większość spraw wynikała z indywidualnych zgłoszeń osób poszukujących polubownego rozwiązania konfliktów rodzinnych. Termin rozpoczęcia mediacji zależał od dostępności stron i wynosił od tygodnia do około miesiąca.

Wykres 3. Liczba udzielonych mediacji w latach 2020-2025

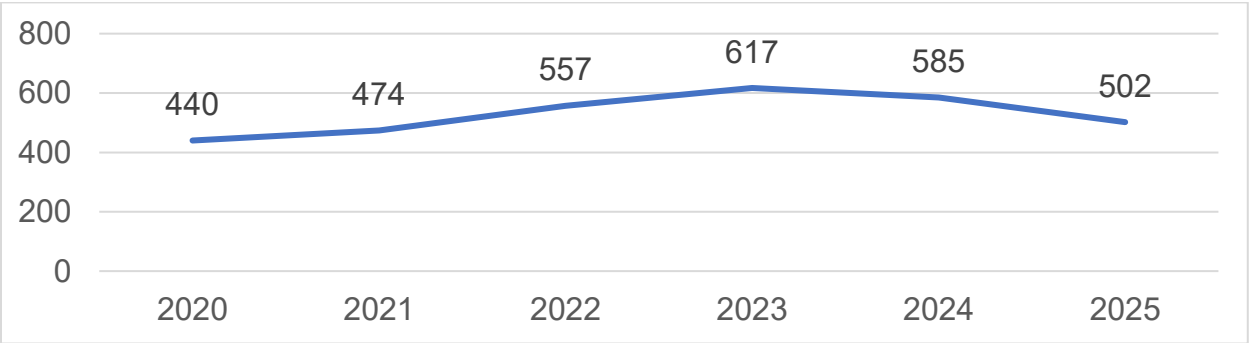
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Raportu o Stanie Powiatu Mińskiego za 2024 rok i Raportu o Stanie Powiatu Mińskiego za 2025 rok

PUNKT INFORMACYJNO-KONSULTACYJNY DO SPRAW UZALEŻNIEŃ

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie prowadzi w Powiecie również Punkt Informacyjno-Konsultacyjny Ds. Uzależnień. W 2025 roku Punkt ten udzielił 502 porad obejmujących wsparcie psychologiczne, terapeutyczne, informacyjne, edukacyjne i prawne. Dyżury pełnili specjaliści z różnych dziedzin, m.in. prawnicy, doradca ds. osób z niepełnosprawnościami, policjant, terapeuta ds. uzależnień, psycholodzy oraz interwent kryzysowy. Z pomocy korzystali mieszkańcy całego Powiatu, a osobom zgłaszającym potrzebę anonimowości zapewniano pełną

dyskrecję. Roczny koszt prowadzenia i utrzymania wyniósł 22 829,62 zł (w tym współfinansowanie gmin: 2 282,96 zł).

Wykres 4. Liczba klientów Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Raportu o Stanie Powiatu Mińskiego za 2024 rok i Raportu o Stanie Powiatu Mińskiego za 2025 rok

OŚRODKI WSPARCIA DZIENNEGO

Powiat Miński realizuje zadania związane z prowadzeniem i organizacją trzech środowiskowych domów samopomocy przeznaczonych dla osób:

- z zaburzeniami psychicznymi,
- z niepełnosprawnością intelektualną,
- z zaburzeniami psychicznymi ze spektrum autyzmu oraz niepełnosprawnościami sprzężonymi.

Na terenie Powiatu Mińskiego funkcjonują trzy Środowiskowe Domy Samopomocy. Jeden z nich prowadzony jest bezpośrednio przez Powiat Miński – Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Mińsku Mazowieckim. Pozostałe dwa działają na zlecenie Powiatu i prowadzone są przez Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej: Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób w Mińsku Mazowieckim oraz Środowiskowy Dom Samopomocy w Mrozach.

Tabela 9. Wykaz miejsc w środowiskowych domach samopomocy na terenie powiatu mińskiego w 2025 r.:

Podmiot prowadzący	Liczba jednostek	Liczba miejsc	Liczba osób korzystających
Powiat Miński	1	42	44
Inny podmiot	2	63	68
Razem	3	105	112

Źródło: Raport o Stanie Powiatu Mińskiego za 2025 rok

1. Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Mińsku Mazowieckim

Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy, zlokalizowany przy ul. Sosnkowskiego 43, jest placówką dziennego wsparcia przeznaczoną dla 42 dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną (typ B).

W 2025 roku z usług Domu korzystało 44 uczestników a roczny koszt utrzymania (finansowany przez Wojewodę Mazowieckiego) wyniósł 1 690 066,56 zł. W 2025 r. utworzono i wyremontowano dwie nowe pracownie (wyrobu świec i biżuterii oraz salę terapii VR) oraz zakupiono mikrobus do przewozu podopiecznych.

Placówka realizuje usługi zgodnie z rozporządzeniem dotyczącym środowiskowych domów samopomocy, obejmujące przede wszystkim:

- treningi funkcjonowania w codziennym życiu (higiena, kulinaria, umiejętności praktyczne, gospodarowanie pieniędzmi, trening poznawczy),
- treningi umiejętności społecznych i komunikacji,
- zajęcia rozwijające zainteresowania i aktywność własną (biblioterapia, zajęcia komputerowe, arteterapia, zajęcia integracyjne),
- terapię ruchową (sport, rekreacja, taniec, nordic walking),
- zajęcia artystyczne (plastyczne, ceramiczne, rękodzielnicze, muzyczne),
- treningi przygotowujące do aktywności zawodowej (m.in. Art-Kawiarnia, prace ogrodnicze),
- terapię polisensoryczną w Sali Doświadczania Świata oraz indywidualne wsparcie dla osób ze spektrum autyzmu.

2. Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi w Mińsku Mazowieckim

Środowiskowy Dom Samopomocy w Mińsku Mazowieckim jest dzienną placówką wsparcia dla 30 osób przewlekłe psychicznie chorych. W 2025 roku z usług Ośrodka korzystało 32 uczestników. Roczny koszt utrzymania placówki ze środków Wojewody Mazowieckiego wyniósł 982 215,00 zł. ŚDS działał przez cały rok bez przerw, w trybie ciągłym.

W 2025 roku uczestnicy brali udział m.in. w obozach terapeutycznych, wyjściach kulturalnych (kino, teatr, dom kultury), aktywnościach rekreacyjnych oraz konkursach tematycznych.

Zespół terapeutyczny regularnie uczestniczy w superwizjach Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego oraz w szkoleniach podnoszących kompetencje w pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi.

3. Środowiskowy Dom Samopomocy Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej w Mrozach

Środowiskowy Dom Samopomocy Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej w Mrozach jest dzienną placówką wsparcia przeznaczoną dla osób z zaburzeniami psychicznymi, niepełnosprawnością intelektualną, spektrum autyzmu oraz niepełnosprawnością sprzężoną. Ośrodek prowadzony jest przez Caritas na zlecenie Powiatu Mińskiego i mieści się w budynku przy ul. Licealnej 3 o powierzchni 437 m².

Uczestnicy kierowani są do placówki na podstawie decyzji administracyjnej. W 2025 roku z usług Domu korzystało 36 uczestników, podczas gdy limit miejsc wynosi 33 osoby (w 2025 zwiększono liczbę miejsc z 23 do 33). W 2025 roku roczny koszt utrzymania placówki wyniósł 1 077 286,20 zł.

Głównym celem działalności Domu jest wspieranie uczestników w rozwijaniu umiejętności samoobsługowych i kompetencji niezbędnych do samodzielnego życia, pokonywaniu barier społecznych oraz wzmacnianiu pewności siebie w kontaktach z innymi. Placówka zapewnia również pomoc w dostępie do świadczeń zdrowotnych, obejmującą dowóz uczestników, towarzyszenie podczas wizyt lekarskich, wsparcie w zakupie leków oraz przypominanie o terminach wizyt. W ramach zajęć uczestnicy biorą udział w licznych uroczystościach, wycieczkach oraz wydarzeniach organizowanych zarówno w placówce, jak i poza nią, a także w świętowaniu urodzin i imienin osób, które wyraziły chęć uczestnictwa.

SPECJALISTYCZNY OŚRODEK WSPARCIA DLA OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla osób doznających przemocy domowej w Powiecie Mińskim został uruchomiony 8 listopada 2023 roku, po przyznaniu przez Wojewodę Mazowieckiego środków na prowadzenie ośrodka zapewniającego całodobowe wsparcie dla 8 osób. Realizację zadania powierzono Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej.

Podstawowym celem Ośrodka jest zapewnienie schronienia do 3 miesięcy (z możliwością przedłużenia w przypadkach uzasadnionych sytuacją osoby doznającej przemocy domowej) oraz wsparcia, które poprawia funkcjonowanie psychospołeczne

osób doświadczających przemocy i ich dzieci. Pomoc psychologiczna koncentruje się na wsparciu emocjonalnym, wzmacnianiu poczucia własnej wartości oraz rozwijaniu umiejętności chroniących przed dalszymi aktami przemocy.

W 2025 roku Ośrodek udzielił całodobowego schronienia 60 osobom, w tym 23 osoby korzystały ze schronienia całodobowego, a 37 osób z pomocy specjalistycznej w formie ambulatoryjnej. Roczny koszt prowadzenia i utrzymania wyniósł 782 355,73 zł (w tym środki Wojewody Mazowieckiego: 780 045,00 zł). Działania prowadzone są w formie interdyscyplinarnej i obejmują porady i konsultacje psychologiczne, psychiatryczne, pedagogiczne i terapeutyczne, mające na celu ocenę sytuacji podopiecznych, ryzyka zagrożenia oraz udzielanie niezbędnych informacji i wsparcia.

Ośrodek prowadzi także zajęcia grupowe, rozmowy wspierające, pomoc w wypełnianiu dokumentów oraz kierowanie na dalszą terapię. Ponadto zapewnia wsparcie socjalne, w tym wydawanie środków czystości, artykułów żywnościowych i odzieży, konsultacje z pracownikiem socjalnym, a także pomoc prawną i medyczną, w tym spotkania z pielęgniarką. Z oferowanego wsparcia skorzystały wszystkie mieszkanki oraz ich dzieci.

DOM SAMOTNEJ MATKI

Dom Samotnej Matki w Powiecie Mińskim został utworzony w 2023 roku, a jego działalność w latach 2024–2025 realizuje Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej na podstawie umowy z Zarządem Powiatu Mińskiego. Placówka zlokalizowana jest przy ul. Granicznej 18a w Mińsku Mazowieckim i oferuje całodobowy oraz okresowy pobyt matkom z małoletnimi dziećmi, kobietom w ciąży, a także ojcom i innym osobom sprawującym opiekę nad dziećmi.

Głównym celem Domu jest zapewnienie wsparcia dostosowanego do indywidualnych potrzeb mieszkańców, które pomaga im przezwyciężyć trudną sytuację życiową będącą powodem skierowania do placówki. Zapewnienie schronienia na czas określony, nie dłuższy niż 12 miesięcy. W uzasadnionych przypadkach pobyt mieszkańca domu może być przedłużony ponad 12 miesięcy, nie dłużej jednak niż o 6 miesięcy. Specjaliści - psycholog, pedagog, terapeuta, prawnik i pracownik socjalny - świadczą pomoc interwencyjną, terapeutyczną i wspomagającą, a także wspierają mieszkańców w zaspokajaniu podstawowych potrzeb bytowych. W 2025 roku placówka dysponowała 4 miejscami i udzieliła schronienia 14 osobom. Średni miesięczny koszt utrzymania w placówce wynosił 2 913,75 zł, a roczny koszt prowadzenia zamknął się w kwocie 145 900,89 zł (Powiat Miński: 138 850,89 zł,

Caritas: 7 050,00 zł). W 2025 r. przeprowadzono procedurę konkursową na lata 2026–2028 powiększającą bazę placówki do 8 miejsc.

DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

Na terenie Powiatu Mińskiego funkcjonują trzy domy pomocy społecznej. Każdy z domów ma określony typ, w zależności od tego, dla kogo jest przeznaczony:

- 1. **Dom Pomocy Społecznej św. Józefa w Mieni** - przeznaczony jest dla osób przewlekłe somatycznie chorych (40 miejsc) i przewlekłe psychicznie chorych (140 miejsc), łącznie 180 miejsc;
- 2. **Dom Pomocy Społecznej „Jedlina” w Mieni** - przeznaczony jest dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie (105 miejsc);
- 3. **Dom Pomocy Społecznej w Kątach** - przeznaczony jest dla dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie (50 miejsc).

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie sprawuje stały nadzór nad funkcjonowaniem domów pomocy społecznej i przygotowuje roczne sprawozdania z ich działalności. Do zadań PCPR należy m.in.: udzielanie informacji o możliwościach przyjęcia do domów pomocy społecznej w Powiecie i poza nim. rozpatrywanie wniosków o przeniesienie do innego domu, wydawanie decyzji dotyczących zmiany odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej oraz przeprowadzanie kontroli z upoważnienia Starosty.

W 2025 roku z pobytu w DPS-ach korzystało łącznie 370 osób, umieszczono 37 nowych podopiecznych, a na dzień 31 grudnia 2025 r. oczekiwała 1 osoba (brak decyzji odmownych). Kadra zatrudniona w DPS-ach wynosiła 267 osób.

Tabela 10. Koszt utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej

Lp.	Nazwa placówki	2021 rok	2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
1.	DPS św. Józefa w Mieni	4.622,00 zł	5.090,00 zł	5.752,94 zł	6.966,00 zł	7.817,00 zł
2.	DPS „Jedlina” w Mieni	4.687,00 zł	4.985,00 zł	5.692,00 zł	7.015,00 zł	7.713,00 zł
3.	DPS w Kątach	4.766,61 zł	5.493,20 zł	6.75,65 zł	7.724,00 zł	8.414,00 zł

Źródło: Raport o Stanie Powiatu Mińskiego za 2024 rok i Raport o stanie Powiatu Mińskiego za 2025 rok

OŚRODEK INTERWENCJI KRYZYSOWEJ

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Mińsku Mazowieckim, prowadzony na podstawie umowy między Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej a Zarządem Powiatu Mińskiego, zapewnia trzy miejsca całodobowego schronienia do 3 miesięcy dla mieszkańców powiatu.

W 2025 roku Ośrodek udzielił natychmiastowego wsparcia 53 osobom, z czego 14 skorzystało z pobytu w hostelu. Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówki wyniósł 88 984,32 zł (w tym 87 000,00 zł z budżetu Powiatu Mińskiego). Na dzień 31 grudnia w Ośrodku zatrudnione były 3 osoby. Działalność Ośrodka obejmuje porady i konsultacje psychologiczne, pedagogiczne, terapeutyczne, prawne oraz wsparcie bytowe.

Obecnie część działań Ośrodka realizowana jest dzięki wolontariatowi, obejmującemu m.in. przyjęcia w godzinach nocnych i weekendowych, nocne dyżury telefoniczne oraz pomoc terapeutyczną, prawną i medyczną. Z powodu ograniczonego wymiaru pracy psychologa (10 godzin miesięcznie) wiele osób nie otrzymało pełnej i natychmiastowej pomocy psychologicznej.

WARSZTATY TERAPII ZAJĘCIOWEJ

Na terenie Powiatu Mińskiego funkcjonują dwa warsztaty terapii zajęciowej. Są to placówki pobytu dziennego, których celem jest rehabilitacja zawodowa, ruchowa oraz społeczna osób niepełnosprawnych, zmierzająca do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności każdego uczestnika.

1. **Warsztat Terapii Zajęciowej CARITAS Diecezji Warszawsko-Praskiej w Mińsku Mazowieckim** – przeznaczony dla 30 dorosłych osób z różnego typu niepełnosprawnościami fizycznymi i intelektualnymi. Terapia prowadzona jest w sześciu pracowniach: techniczno-stolarskiej, muzykoterapii, gastronomicznej, tkacko-krawiecko-dziewiarskiej, ogrodniczo-przyrodniczej oraz plastycznej.
2. **Warsztat Terapii Zajęciowej Fundacji „Świat integracji” w Sulejówku** – przeznaczony dla 45 uczestników. Rehabilitacja realizowana jest w ramach pracowni: pracownia multimedialna z elementami poligrafii, pracownia wielobranżowa, pracownia gospodarstwa domowego, pracownia rehabilitacji ruchowej, pracownia plastyczna, pracownia techniczno-ogrodnicza, pracownia

artystyczna, pracownia rękodzielnicza, pracownia kreatywna. W 2025 roku Warsztat został powiększony o 2 pracownie dla 10 uczestników.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim koordynuje nadzór nad funkcjonowaniem warsztatów oraz pośredniczy w ich finansowaniu ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) i budżetu Powiatu. Do zadań PCPR należy m.in.: weryfikacja dokumentacji kandydatów, nadzór nad realizacją programów rehabilitacji, rozliczanie kosztów działalności placówek oraz przeprowadzanie kontroli merytorycznej i finansowej.

EDUKACJA I OŚWIATA

Powiat Miński jest organem prowadzącym dla 10 jednostek oświatowych, które w roku szkolnym 2025/2026 zapewniały kształcenie dla 6 515 uczniów i słuchaczy. Sieć placówek obejmuje:

- **1 liceum ogólnokształcące:** Liceum Ogólnokształcące im. Polskiej Macierzy Szkolnej w Mińsku Mazowieckim,
- **5 zespołów szkół ponadpodstawowych**, w skład których wchodzi licea, technika i szkoły branżowe:
 - Zespół Szkół nr 1 im. Kazimierza Wielkiego w Mińsku Mazowieckim,
 - Zespół Szkół Zawodowych nr 2 im. Powstańców Warszawy w Mińsku Mazowieckim,
 - Zespół Szkół Ekonomicznych w Mińsku Mazowieckim (w tym Liceum Sztuk Plastycznych),
 - Zespół Szkół im. Marii Skłodowskiej-Curie w Mińsku Mazowieckim,
 - Zespół Szkół Turystyczno-Gastronomicznych w Mińsku Mazowieckim,
- **1 zespół szkół specjalnych:** Zespół Szkół Specjalnych im. Janiny Porazińskiej w Ignacowie,
- **1 placówkę kształcenia ustawicznego:** Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Mińsku Mazowieckim,
- **2 poradnie psychologiczno-pedagogiczne:**
 - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Mińsku Mazowieckim,
 - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sulejówku.

Na dzień 31.12.2025 r. do ewidencji wpisane były 32 niepubliczne jednostki oświatowe. W 2025 roku Powiat przekazał dotacje dla 20 podmiotów niepublicznych

oraz 1 publicznej szkoły prowadzonej przez inny podmiot (Salezjańskie LO) w łącznej kwocie 26 198 149,86 zł.

KULTURA

Zadania w zakresie ochrony dziedzictwa i upowszechniania kultury realizowane są poprzez współpracę z podmiotami zewnętrznym:

- Zadania Biblioteki Powiatowej na mocy porozumienia realizuje Miejska Biblioteka Publiczna w Mińsku Mazowieckim, której w 2025 r. Powiat przekazał 73 874 zł na wsparcie sieci bibliotek gminnych.
- Powiatowe Centrum Kultury i Aktywności (PCKiA), utworzone uchwałą Rady Powiatu z 29 stycznia 2025 r., wpisane do RIK 20 lutego 2025 r. z siedzibą w Cegłowie. Prowadzi działania m.in. w ramach programów „Aktywna Kultura” oraz „Edukacja Regionalna”, organizując m.in. Powiatowy Festiwal Patriotyzmu (41 wydarzeń), Festiwal „Jazzowa 18 nad Mienią” oraz Powiatowe Forum Kultury. Zainicjowało powstanie Powiatowej Orkiestry Dętej „Akord Sulejówek” oraz Chóru MUSICA MAZOVIA.

Głównymi wydarzeniami kulturalnymi o zasięgu powiatowym są Dni Powiatu Mińskiego, obejmujące. Powiatowy Przegląd Orkiestr Dętych oraz pikniki historyczne, a także uroczysta gala wręczenia Nagrody Powiatu Mińskiego „LAURA”.

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Sektor pozarządowy stanowi istotny element systemu usług społecznych, kultury i sportu w Powiecie Mińskim. Samorząd powiatowy wspiera ich działalność poprzez zlecanie zadań publicznych w drodze otwartych konkursów ofert oraz stałą współpracę merytoryczną. Główne obszary współpracy obejmują:

1. **Pomoc społeczna i wsparcie osób niepełnosprawnych** – stałymi partnerami Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie są:
 - **CARITAS Diecezji Warszawsko-Praskiej** – prowadzi Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Dom Samotnej Matki, Specjalistyczny Ośrodek wsparcia (SOW), Warsztaty Terapii Zajęciowej (WTZ) oraz Środowiskowe Domy Samopomocy (ŚDS) w Mińsku Mazowieckim i Mrozach,
 - **Fundacja „Świat Integracji” z Sulejówka** – prowadzi WTZ w Sulejówku,
 - **Stowarzyszenie Aktywnej Innowacji** – promuje zatrudnienie w Zakładzie Aktywności Zawodowej (ZAZ).

2. **Kultura, sztuka i ochrona dziedzictwa** – w 2025 r. dotacje na wydarzenia kulturalne otrzymały między innymi.: Fundacja „Czas Sztuki”, Fundacja Rozwoju Kultury im. K.R. Domagały „Lira”, Stowarzyszenie „Drzewo Pokoleń”, Stowarzyszenie „Strefa Dobrych Wibracji” oraz Lokalna Organizacja Turystyczna Ziemi Mińskiej.
3. **Kultura fizyczna i sport** – powiat współpracuje z licznymi klubami, w tym z: Powiatowym Szkolnym Związkiem Sportowym, Towarzystwem Przyjaciół Sulejówka, Mińskim Klubem Sportowym MMA TEAM oraz 44 Uczniowskimi Klubami Sportowymi (UKS).

Organizacje pozarządowe realizują na zlecenie powiatu kluczowe usługi rehabilitacji społecznej:

- **Stowarzyszenie „Dzieciom Radość Ignaców”** – organizacja licznych imprez integracyjnych, w tym Koncertu Mikołajkowego i Biegów Przełajowych,
- **Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Kubuś”** – organizacja wycieczek integracyjno-edukacyjnych dla podopiecznych,
- **Polski Związek Niewidomych (Koło w Mińsku Maz.)** – organizacja Święta Białej Laski oraz wyjazdów rehabilitacyjnych,
- **Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Możesz więcej”** – organizacja pikników integracyjnych oraz prowadzenie placówek oświaty specjalnej.

WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI I INNYMI PODMIOTAMI

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim aktywnie współpracuje z organizacjami pozarządowymi, kościelnymi oraz samorządami w celu realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej i wsparcia osób potrzebujących. Do głównych partnerów PCPR należą:

- **Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej** – prowadzenie m.in. Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Domu Samotnej Matki w Mińsku Mazowieckim, Warsztatów Terapii Zajęciowej w Mińsku Mazowieckim, Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób przewlekle psychicznie chorych w Mińsku Mazowieckim, Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób ze sprzężoną

niepełnosprawnością lub autyzmem w Mrozach oraz Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej,

- **Zgromadzenie Sióstr Kapucynek Najświętszego Serca Jezusa w Siennicy** – stanowią rodzinę zastępczą zawodową,
- **Fundacja „Świat Integracji” w Sulejówku** – prowadzenie Warsztatów Terapii Zajęciowej w Sulejówku, organizacja wsparcia osób z niepełnosprawnościami w sferze kultury, rekreacji i turystyki,
- **Mazowieckie Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci i Młodzieży z Mózgowym Porażeniem Dziecięcym „Krok dalej” w Mińsku Mazowieckim** - organizacja spotkań i wyjazdów integracyjnych,
- **Stowarzyszenie „Koniczynka” w Ignacowie** działające na rzecz dzieci z niepełnosprawnością umysłową – organizacja festiwalu kolęd i pastorałek,
- **Polski Związek Emerytów i Rencistów w Mińsku Mazowieckim** – organizacja wyjazdów i spotkań integracyjnych.

Ponadto PCPR współpracuje z jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie wspólnego finansowania funkcjonowania Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego oraz częściowej refundacji kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

3.2.2. USŁUGI ŚWIADCZONE W ŚRODOWISKU

System usług społecznych w Powiecie Mińskim opiera się na szerokim wachlarzu działań realizowanych bezpośrednio w środowisku lokalnym, co pozwala na wsparcie mieszkańców w ich miejscu zamieszkania i zapobiega instytucjonalizacji. Poniżej przedstawiono opis tych usług w podziale na kluczowe obszary wsparcia.

Wsparcie rodziny i pieczy zastępczej: usługi w tym obszarze koncentrują się na zapewnieniu bezpieczeństwa dzieciom i wzmacnianiu kompetencji opiekunów. W 2025 r. wsparciem koordynatorów objęto 227 dzieci w pieczy zastępczej, a rodziny mogły korzystać z bezpłatnych mediacji (17 postępowań) oraz pomocy psychologiczno-pedagogicznej. W instytucjonalnej pieczy przebywało 42 wychowanków. W 2025 roku przeznaczono lokal na pierwsze w powiecie mieszkanie treningowe dla 3 wychowanków opuszczających pieczę. Dodatkowo w 2026 roku planowane jest uruchomienie jednego mieszkania treningowego dla 3 osób, natomiast w 2027 roku baza ta powiększy się o dwa kolejne mieszkania dla łącznie 8 osób.

Osoby z niepełnosprawnościami, ich rodziny oraz opiekunowie: osoby z niepełnosprawnościami, ich rodziny oraz opiekunowie: działania w tym obszarze obejmują likwidację barier w komunikowaniu się, architektonicznych i technicznych oraz dofinansowania do turnusów, sprzętu rehabilitacyjnego oraz przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych ze środków PFRON. Ważnymi punktami wsparcia dziennego są Warsztaty Terapii Zajęciowej (75 miejsc) oraz Zakład Aktywności Zawodowej (ZAZ). System wspiera także opiekunów poprzez program opieki wytchnieniowej, z którego w 2025 r. skorzystało ok. 30 osób.

Osoby starsze oraz profilaktyka zdrowotna: Wsparcie dla osób starszych realizowane jest poprzez Kluby Seniora i Domy Dziennego Pobytu (223 uczestników) oraz inicjatywy takie jak Ogólnopolska Karta Seniora. Powiat kładzie duży nacisk na profilaktykę: z programu „40 PLUS” skorzystało 350 osób, z mammografii 449 kobiet, a z profilaktyki raka szyjki macicy 493 osoby.

Interwencja kryzysowa i przeciwdziałanie przemocy: Osoby w trudnej sytuacji życiowej mogą liczyć na pomoc Ośrodka Interwencji Kryzysowej oraz Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia (53 beneficjentów w 2025 r.). W powiecie funkcjonuje również Punkt Informacyjno-Konsultacyjny ds. Uzależnień, który udzielił 502 porad. Osoby z zaburzeniami psychicznymi korzystają z treningów umiejętności w Środowiskowych Domach Samopomocy.

Poradnictwo ogólne oraz pomoc uchodźcom: Wszyscy mieszkańcy mają dostęp do nieodpłatnej pomocy prawnej oraz poradnictwa Rzecznika Konsumentów (976 porad w 2025 r.). Powiat realizuje także zadania z zakresu pomocy socjalnej i integracyjnej dla uchodźców z Ukrainy. Szczegółowe informacje o usługach świadczonych w środowisku na terenie powiatu mińskiego zawiera [Tabela 11](#).

Tabela 11. Usługi świadczone w środowisku w powiecie mińskim

Lp.	Grupa docelowa	Usługa	Krótki opis
1.	Rodziny z dziećmi	Wsparcie koordynatorów i specjalistów PCPR	W 2025 r. wsparciem objęto 227 dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej. Koordynatorzy pomagają rodzinom zastępczym w realizacji planów pomocy dziecku, oferując także wsparcie psychologiczne i prawne.
2.		Pomoc psychologiczno-pedagogiczna	Realizowana przez dwie poradnie (w Mińsku Maz. i Sulejówku). Obejmuje diagnozowanie zaburzeń rozwojowych, terapię dzieci i młodzieży oraz doradztwo zawodowe dla uczniów szkół ponadpodstawowych.
3.		Mediacje rodzinne	Bezpłatne prowadzenie postępowań mediacyjnych w sprawach rodzinnych i karnych realizowane przez specjalistów z PCPR (17 mediacji w 2025 r.).
4.	Matki z dziećmi i kobiety w ciąży	Schronienie w Domu Samotnej Matki	Zapewnienie bezpiecznego miejsca pobytu oraz wsparcia specjalistycznego dla kobiet w trudnej sytuacji życiowej, co zapobiega rozdzielaniu rodzin i pozwala na naukę opieki nad dzieckiem.
5.	Osoby z niepełnosprawnościami	Likwidacja barier (środki PFRON)	Dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w miejscu zamieszkania. Usługa pozwala na dostosowanie łazienek, montaż podjazdów czy zakup sprzętu ułatwiającego życie.
6.		Dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych	Pomoc finansowa ze środków PFRON umożliwiająca wyjazd na 14-dniowy turnus łączący rehabilitację z aktywną rekreacją i integracją społeczną w grupie rówieśniczej.

Lp.	Grupa docelowa	Usługa	Krótki opis
7.		Zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne	Wsparcie finansowe przy zakupie wózków inwalidzkich, protez, aparatów słuchowych czy pieluchomajtek, co zwiększa samodzielność i komfort życia osób w ich środowisku domowym.
8.		Warsztaty Terapii Zajęciowej (WTZ)	Dzienna rehabilitacja zawodowa i społeczna prowadzona w Mińsku Mazowieckim i Sulejówku (łącznie 75 miejsc). Uczestnicy uczą się samodzielności w pracowniach tematycznych (np. gastronomicznej, stolarskiej).
9		Opieka wytchnieniowa	Program zapewniający doraźną, czasową przerwę w sprawowaniu opieki. W 2025 r. skorzystali z niej opiekunowie ok. 30 osób z niepełnosprawnością, którym zapewniono do 14 dni całodobowej opieki nad podopiecznym.
10.		Program „Aktywny Samorząd”	Wsparcie w eliminowaniu barier w dostępie do edukacji (dofinansowanie studiów) oraz barier transportowych i cyfrowych. W 2025 r. wsparciem objęto 129 osób.
11.		Program „Za życiem”	Usługa wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka oraz konsultacje dla ich rodziców. Realizowana przez Poradnię w Sulejówku, która w 2025 r. przeprowadziła 1 481 godzin zajęć z dziećmi.
12.		Zakład Aktywności Zawodowej (ZAZ)	Usługa aktywizacji zawodowej polegająca na zatrudnianiu osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności w warunkach chronionych, łącząca pracę zarobkową z codzienną rehabilitacją.

Lp.	Grupa docelowa	Usługa	Krótki opis
13.	Osoby starsze	Całodobowa opieka w Domach Pomocy Społecznej	Zapewnienie całodobowego zamieszkania i opieki w 3 placówkach (m.in. w Mieni dla osób przewlekle chorych somatycznie i psychicznie). W 2025 r. z DPS-ów korzystało łącznie 370 osób.
14.		Pobyt w Klubach Seniora i Domach Dziennego Pobytu	Usługi opiekuńcze i aktywizacyjne świadczone w ciągu dnia. W 2025 r. z tej formy wsparcia na terenie powiatu skorzystało 223 osoby.
15.		Ogólnopolska Karta Seniora	System zniżek i profitów dla osób powyżej 60. roku życia.
16		Profilaktyka chorób krążenia i gruźlicy	Programy wczesnego wykrywania chorób układu krążenia (108 osób) oraz profilaktyka gruźlicy (157 osób).
17.		Dofinansowanie do sprzętu i likwidacji barier	Pomoc finansowa ze środków PFRON na zakup aparatów słuchowych, wózków oraz na dostosowanie łazienek czy montaż podjazdów w domach.
18,		Turnusy rehabilitacyjne	Wsparcie finansowe wyjazdów na 14-dniowe turnusy łączące leczenie z integracją. W 2025 r. skorzystało 111 dorosłych osób niepełnosprawnych.
19,		Edukacja i poradnictwo prawne	Specjalistyczne szkolenia i porady Powiatowego Rzecznika Konsumentów (np. w Cegłowie) chroniące seniorów przed nieuczciwymi praktykami rynkowymi.
20,		Program „MAZOWSZE 2024”	Aktywizacja zawodowa osób powyżej 50. roku życia poprzez prace interwencyjne, roboty publiczne oraz dedykowane szkolenia.

Lp.	Grupa docelowa	Usługa	Krótki opis
21.		Integracja przez organizacje pozarządowe	Dofinansowanie spotkań i wyjazdów realizowanych przez PZERiI oraz Stowarzyszenie „Radość Trzeciego Wieku”.
22.	Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Środowiskowe Domy Samopomocy (ŚDS)	Placówki wsparcia dziennego w Mińsku Mazowieckim i Mrozach. Oferują treningi umiejętności społecznych, pomoc w codziennych czynnościach oraz terapię zajęciową dla osób z problemami zdrowia psychicznego.
23.	Osoby w kryzysie i ofiary przemocy	Interwencja kryzysowa	Bezpośrednia pomoc psychologiczna, prawna i socjalna udzielana osobom w sytuacjach nagłych (przemoc, zdarzenia losowe). Obejmuje m.in. poradnictwo prowadzone przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej.
24.	Ofiary przemocy domowej	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia (SOW)	Poza schronieniem, ośrodek świadczy specjalistyczne poradnictwo (psychologiczne, medyczne, prawne) dla osób doznających przemocy. W 2025 r. z poradnictwa skorzystało 60 osób.
25.	Osoby z uzależnieniami i ich rodziny	Punkt Informacyjno-Konsultacyjny ds. Uzależnień	Miejsce oferujące darmowe porady psychologiczne, terapeutyczne i prawne. W 2025 r. udzielono tam 502 porady dla mieszkańców całego powiatu.
26.	Uchodźcy z Ukrainy	Pomoc socjalna i integracyjna	Zapewnienie zakwaterowania, wyżywienia oraz wsparcia w nauce języka i znalezieniu pracy dla obywateli Ukrainy przebywających na terenie powiatu.
27.	Osoby powyżej 40. roku życia	Program Profilaktyka 40 PLUS	Pakiet bezpłatnych badań diagnostycznych mający na celu wczesne wykrywanie chorób. W 2025 r. z programu skorzystało 350 osób.

Lp.	Grupa docelowa	Usługa	Krótki opis
28.	Kobiety (45–74 lata)	Programy profilaktyki zdrowotnej	Mobilne i stacjonarne usługi diagnostyczne, np. bezpłatna mammografia (skorzystało 449 kobiet) oraz profilaktyka raka szyjki macicy (493 osoby).
29.	Wszyscy mieszkańcy	Nieodpłatna pomoc prawna i obywatelska	System punktów na terenie powiatu oferujących darmowe porady prawne, obywatelskie oraz mediacje dla osób, które nie są w stanie ponieść kosztów pomocy odpłatnej.
30.		Poradnictwo rzecznika konsumentów	Ochrona praw mieszkańców w sporach z przedsiębiorcami. W 2025 r. Powiatowy Rzecznik Konsumentów udzielił 976 porad.

Źródło: Raport o Stanie Powiatu Mińskiego za 2025 rok

3.3. DIAGNOZA POTRZEB WYBRANYCH GRUP DOCELOWYCH W PODZIALE NA OBSZARY WSPARCIA

Niniejszy rozdział stanowi szczegółowe opracowanie diagnostyczne dotyczące kluczowych grup społecznych wymagających szczególnego wsparcia na terenie powiatu mińskiego: osób starszych, osób z niepełnosprawnościami oraz rodzin z dziećmi, w tym funkcjonowania systemu pieczy zastępczej. Głównym celem diagnozy jest identyfikacja specyficznych barier ograniczających ich codzienne funkcjonowanie oraz wskazanie kierunków niezbędnego rozwoju usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym.

Analiza została przygotowana w oparciu o partycypacyjny model pracy, wykorzystujący wnioski z przeprowadzonych warsztatów oraz spotkań doradczych z przedstawicielami jednostek samorządowych, kadrami pomocy społecznej. Podstawę merytoryczną opracowania stanowi pogłębiona analiza aktualnych dokumentów strategicznych i programowych Powiatu Mińskiego, w tym:

- Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Mińskim na lata 2023–2030,
- Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Powiatu Mińskiego na lata 2023–2029,
- Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Mińskim na lata 2024–2026,
- Powiatowego Programu oddziaływań psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Mińskim na lata 2023–2029,
- Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Mińskim na lata 2024–2029,
- Powiatowego Programu Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Mińskim na lata 2023–2030, dedykowanego wsparciu osób z niepełnosprawnościami.

W celu zapewnienia przejrzystości, sytuację każdej z grup docelowych przedstawiono w podziale na trzy kluczowe aspekty: istniejący potencjał (zasoby i wypracowane dobre praktyki), napotykanne ograniczenia (bariery systemowe, infrastrukturalne i społeczne) oraz zidentyfikowane potrzeby rozwojowe.

Skonstruowana w ten sposób diagnoza pozwoliła na precyzyjne dopasowanie usług społecznych do rzeczywistej sytuacji mieszkańców powiatu.

OSOBY STARSZE

POTENCJAŁ

System wsparcia osób starszych w Powiecie Mińskim opiera się na stabilnym zapleczu instytucjonalnym oraz aktywnej współpracy z sektorem społecznym. Kluczowym atutem Powiatu jest obecność Domów Pomocy Społecznej (w Mieni oraz Kątach), które zapewniają całodobową opiekę i specjalistyczne wsparcie dla seniorów przewlekłe chorych oraz niepełnosprawnych. Koordynację systemowych działań zapewnia Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, które łączy funkcje nadzorcze z bezpośrednim wsparciem beneficjentów. Wsparcie dla seniorów jest obecnie realizowane głównie poprzez umieszczanie w DPS oraz ścisłą współpracę ze stowarzyszeniami i organizacjami społecznymi. Istotnymi zasobami są:

- funkcjonowanie małych form wsparcia dziennego, takich jak kluby seniora oraz domy dziennego pobytu, które sprzyjają aktywizacji społecznej i zapobiegają izolacji,
- realizacja szerokiego wachlarza programów profilaktyki zdrowotnej, w tym mammografii dla kobiet w wieku 45–74 lata oraz programu „Profilaktyka 40 PLUS”,
- aktywność organizacji pozarządowych (np. PZeiR, Stowarzyszenie „Radość Trzeciego Wieku”), które organizują spotkania integracyjne i wyjazdy rehabilitacyjne,
- wdrożenie Ogólnopolskiej Karty Seniora, co zwiększa dostępność do usług i promuje aktywność osób starszych,
- wsparcie seniorów z niepełnosprawnościami poprzez dofinansowania z PFRON do sprzętu ortopedycznego i turnusów rehabilitacyjnych.

OGRANICZENIA

Pomimo rozwiniętej sieci wsparcia, seniorzy oraz ich rodziny napotykają na pewne bariery wynikające głównie z procesów demograficznych i braków systemowych. Do najważniejszych ograniczeń należą:

- Wzrastająca liczba osób w wieku poprodukcyjnym (ponad 19% ludności) przy jednoczesnym pogarszaniu się stanu zdrowia seniorów, co generuje większe zapotrzebowanie na opiekę.

- Brak standaryzacji opieki geriatrycznej oraz ograniczona liczba łóżek szpitalnych dedykowanych seniorom.
- Brak umiejętności korzystania z nowych technologii u znacznej części populacji seniorów, co utrudnia im dostęp do informacji.
- Brak klubów seniora w niektórych gminach powiatu oraz utrudniony dostęp do lekarzy specjalistów.

POTRZEBY

Ewolucja systemu wsparcia powinna koncentrować się na dostosowaniu usług do dynamicznych zmian demograficznych oraz „przybliżaniu” pomocy do miejsca zamieszkania. Za priorytetowe uznaje się:

- Zwiększenie dostępności klubów seniora, domów dziennego pobytu oraz rozszerzenie usług asystenta osoby starszej.
- Rozwój wolontariatu na rzecz osób starszych, co pozwoli na wsparcie osób samotnych bezpośrednio w ich środowisku.
- Podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania rodzin w sprawowanie opieki nad seniorami.
- Systematyczne usuwanie barier architektonicznych i komunikacyjnych, umożliwiające seniorom pełny udział w życiu kulturalnym i społecznym.
- Wdrożenie programów edukacyjnych z zakresu nowych technologii, co zapobiegnie marginalizacji seniorów w nowoczesnym społeczeństwie.

OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

POTENCJAŁ

System wsparcia osób z niepełnosprawnościami w Powiecie Mińskim opiera się na rozbudowanej infrastrukturze instytucjonalnej oraz wieloletnim doświadczeniu kadry. Kluczowym atutem powiatu jest obecność pełnego spektrum placówek rehabilitacji społecznej i zawodowej: Warsztatów Terapii Zajęciowej (WTZ) w Mińsku Mazowieckim i Sulejówku (łącznie 75 miejsc), Środowiskowych Domów Samopomocy (ŚDS w Mińsku Mazowieckim i Mrozach oraz PŚDS) oraz Zakładu Aktywności Zawodowej (ZAZ) w Drożdżówce, zatrudniającego 30 osób. Koordynację tych działań zapewnia Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR), które aktywnie współpracuje z organizacjami pozarządowymi (m.in. Caritas, fundacje lokalne).

Wsparcie dla dzieci i młodzieży jest silnie zakorzenione w systemie oświaty specjalnej (np. Zespół Szkół w Ignacowie, Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna w Mińsku Mazowieckim oraz Zespół Niepublicznych Specjalnych Placówek Oświatowych „Możesz więcej” w Nowym Zglechowie oraz w pracy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych. Istotnymi zasobami są:

- działalność Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności (PZON), który poza orzekaniem ustala wskazania do odpowiedniego zatrudnienia, zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne oraz wydaje karty parkingowe.
- realizacja programów celowych: Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością oraz Opieka Wytchnieniowa.
- realizacja pilotażowego programu „Aktywny Samorząd”, wspierającego m.in. zakup oprzyrządowania do samochodów, uzyskanie prawa jazdy, zakup sprzętu elektronicznego oraz protez na III poziomie jakości.
- obecność Domów Pomocy Społecznej: św. Józefa w Mieni (180 miejsc), „Jedlina” w Mieni (105 miejsc) oraz w Kątach (50 miejsc), zapewniających opiekę całodobową,
- system dofinansowań ze środków PFRON do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych, zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych oraz likwidacji barier w komunikowaniu się, architektonicznych i technicznych.
- wsparcie lokalnych jednostek OSP, które stanowią zaplecze logistyczne i integracyjne w mniejszych miejscowościach.
- wysoki poziom współpracy międzyinstytucjonalnej, pozwalający na wielostronne podejście do potrzeb beneficjentów.

OGRANICZENIA

Do najważniejszych ograniczeń należą:

- Deficyty kadrowe i płacowe, które dotyczą braku wyspecjalizowanej kadry oraz niesatysfakcjonujących wynagrodzeń dla pracowników sektora pomocy społecznej, co utrudnia utrzymanie wysokiej jakości usług.
- Niekorzystne trendy demograficzne, o wydanie orzeczenia zgłaszają się głównie osoby powyżej 60. roku życia, co wskazuje na postępujący proces

starzenia się populacji osób

z niepełnosprawnościami w powiecie.

- Współczynnik aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym (30,3%) pozostaje znacznie niższy niż osób sprawnych, a bezrobotni z niepełnosprawnością stanowią blisko 10% ogółu zarejestrowanych w PUP.
- Utrudniony dostęp do lekarzy specjalistów oraz problemy z instytucją opiekuna prawnego i brakiem stałej obsługi prawnej wewnątrz instytucji.
- Niewystarczająca liczba dostosowanych samochodów oraz brak kompleksowego systemu usług transportowych typu „door-to-door” na terenie całego powiatu.
- Na terenie Powiatu Mińskiego obecnie nie funkcjonuje żaden podmiot o takim statusie, co ogranicza możliwości zatrudnienia osób wymagających chronionych warunków pracy poza ZAZ.
- Znaczna część budynków administracji samorządowej (10 z 17), przedszkoli i szkół (39 z 82) oraz placówek kultury jest dostosowana jedynie częściowo.
- Brak wystarczających szkoleń i warsztatów dla rodzin osób z niepełnosprawnościami, co prowadzi do ich wypalenia i izolacji.

POTRZEBY

Rozwój systemu w Powiecie Mińskim powinien koncentrować się na profesjonalizacji kadry, rozbudowie infrastruktury oraz zwiększeniu dostępności usług specjalistycznych. Za priorytetowe uznaje się działania zwiększające stabilność finansową i kadrową placówek:

- Zapewnienie satysfakcjonujących wynagrodzeń, zatrudnienie pracowników terapii zajęciowej oraz wsparcie personelu w organizacji czasu wolnego podopiecznych.
- Tworzenie nowych ośrodków (WTZ, ŚDS, ZAZ) oraz zakładów pracy chronionej, aby skrócić kolejki osób oczekujących na rehabilitację.
- Zapewnienie dostępu do prawnika bezpośrednio w instytucjach oraz szkolenia z zakresu treningu życia społecznego.
- Podejmowanie działań w zakresie przestrzegania praw osób niepełnosprawnych oraz rozpowszechnianie materiałów informacyjnych o przysługujących ulgach i uprawnieniach.

- Zwiększenie pomocy w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym oraz wspieranie integracji na wszystkich poziomach edukacji.

W obszarze usług bezpośrednich i technicznych za pilne uznano:

- Zakup nowych samochodów dostosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych i uruchomienie powiatowych usług transportowych.
- Organizację cyklicznych warsztatów i szkoleń dla opiekunów faktycznych, pomagających w codziennej opiece i zrozumieniu potrzeb osoby z niepełnosprawnością.
- Budowanie sieci wolontariuszy wspierających osoby samotne z niepełnosprawnościami.
- Usuwanie barier w bibliotekach, ośrodkach kultury oraz promowanie twórczości artystycznej osób niepełnosprawnych.

Długofalowo system powinien dążyć do zwiększenia dotacji finansowych dla istniejących placówek oraz większej autonomii mieszkańców DPS, przy jednoczesnym zapewnieniu stałego dostępu do lekarzy specjalistów w miejscu świadczenia usług.

RODZINY Z DZIEĆMI, W TYM PIECZA ZASTĘPCZA

POTENCJAŁ

System wsparcia rodziny i dziecka w Powiecie Mińskim opiera się na szerokiej sieci instytucji publicznych i organizacji pozarządowych, które wspólnie tworzą fundament opieki nad najmłodszymi mieszkańcami. Kluczowym zasobem jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, które koordynuje system pieczy zastępczej, współpracując z Ośrodkami Pomocy Społecznej, Policją, Ośrodkami Adopcyjnymi oraz Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną. Istotnymi atutami powiatu są:

- Funkcjonowanie modelowej placówki opiekuńczej (dla 14 dzieci), gdzie wychowankowie pod okiem opiekunów prowadzą wspólne gospodarstwo domowe, co przygotowuje ich do dorosłego życia.
- Aktywna współpraca z Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej, w tym potencjał do wspólnego tworzenia mieszkań wspomaganych poprzez adaptację istniejących zasobów lokalowych.

- Obecność OHP, szkół ponadpodstawowych oraz Młodzieżowej Rady Powiatu, co pozwala na angażowanie młodzieży w życie obywatelskie i wspieranie ich rozwoju zawodowego.
- Dostęp do PPP i współpraca z PUP w zakresie wspierania usamodzielniających się wychowanków.
- Rozwinięta sieć instytucjonalnej pieczy zastępczej obejmująca 4 placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego (łącznie 56 miejsc) oraz jedną placówkę typu rodzinnego dla 8 dzieci.

OGRANICZENIA

System pieczy zastępczej i wsparcia rodziny biologicznej boryka się z poważnymi barierami strukturalnymi i społecznymi. Do najtrudniejszych wyzwań należą:

- Brak nowych rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka przy jednoczesnym wzroście liczby dzieci wymagających odebrania z rodzin biologicznych (szacunkowo 1/5 dzieci trafia do systemu pieczy).
- Obecność placówek o charakterze zbiorowym (np. w Falbogach), które wymagają gruntownej przebudowy ze struktur typu „szkolnego” (wspólne łazienki, stołówki) na układy rodzinne (duże kuchnie, salony).
- Deficyt lekarzy specjalistów (szczególnie psychiatrii dziecięcej), bardzo długie terminy oczekiwania na konsultacje oraz krytyczny brak miejsc w szpitalach psychiatrycznych dla dzieci.
- Narastająca bezradność opiekuńcza, uzależnienia i brak motywacji do zmiany, co utrudnia powroty dzieci z pieczy do domów rodzinnych.
- Zbyt mała liczba mieszkań treningowych i socjalnych dla osób opuszczających domy dziecka.

POTRZEBY

Ewolucja systemu powinna zmierzać w stronę pełnej deinstytucjonalizacji oraz profesjonalizacji wsparcia dla rodzin zastępczych i biologicznych. Za priorytetowe uznaje się działania na rzecz poprawy infrastruktury i zasobów ludzkich:

- Modernizacja placówek (m.in. w Falbogach) na wzór rodzinny oraz tworzenie mniejszych, kameralnych jednostek.
- Adaptacja budynków (np. we współpracy z Caritas) na mieszkania dla osób usamodzielnianych, co ułatwi im start w dorosłość.

- Zapewnienie wsparcia psychologicznego dla personelu placówek, szkolenia specjalistyczne oraz zwiększenie wynagrodzeń dla pracowników sektora.

W zakresie wsparcia bezpośredniego za kluczowe uznano:

- Zwiększenie świadczeń, zapewnienie stałej opieki prawnej, psychologicznej i psychiatrycznej dla rodziców zastępczych.
- Zapewnienie rodzinom zastępczym dostępu do grup wsparcia oraz specjalistycznych szkoleń podnoszących kompetencje opiekuńczo-wychowawcze.
- Uruchomienie „Szkoły dla rodziców”, warsztatów kompetencji wychowawczych oraz stworzenie specjalnej sali do bezpiecznych spotkań rodziców z dziećmi.
- Organizacja wakacji terapeutycznych dla dzieci z pieczy zastępczej oraz zwiększenie dostępności psychoterapii w poradniach rodzinnych.
- Zintensyfikowanie pracy socjalnej z rodziną biologiczną w celu umożliwienia dziecku powrotu do naturalnego środowiska.

Długofalowo sukces systemu zależy od umiejętności pozyskania nowych opiekunów zastępczych (przyspieszenie i uatrakcyjnienie szkoleń) oraz stworzenia systemu "asystentury" dla osób usamodzielnianych, który zwiększyłby ich odpowiedzialność za proces wchodzenia w samodzielność.

3.4. ANALIZA POTRZEB PODMIOTÓW POMOCY SPOŁECZNEJ

POTRZEBY INFRASTRUKTURALNE

Analiza zasobów oraz bieżącej sytuacji w obszarze pomocy społecznej i pieczy zastępczej w Powiecie Mińskim wskazuje na konieczność pilnej modernizacji infrastruktury oraz zmiany modelu funkcjonalnego istniejących placówek. Kluczowe potrzeby w tym zakresie obejmują:

1. Transformacja i deinstytucjonalizacja placówek opiekuńczo-

wychowawczych – występuje wyraźna różnica w standardzie technicznym i modelu pracy placówek działających na terenie powiatu. O ile jedna z jednostek (dla 14 wychowanków) funkcjonuje w sposób optymalny, ucząc dzieci samodzielności poprzez wspólne wykonywanie codziennych obowiązków, o tyle druga placówka wymaga gruntownych zmian.

- Druga placówka, zlokalizowana w dawnym budynku szkoły, zachowuje cechy starego systemu instytucjonalnego (np. zbiorowe łazienki, centralna

stołówka). Niezbędne jest przekształcenie obiektu w przestrzeń o charakterze rodzinnym. Infrastruktura powinna zostać przebudowana tak, aby zapewniała dostęp do dużych, wspólnych kuchni oraz przestronnych salonów, co pozwoli na odejście od modelu „szkolnego” na rzecz domowego, sprzyjającego reintegracji i nauce kompetencji życiowych.

2. **Rozwój zasobu mieszkań treningowych i wspomaganych** - w procesie wspierania osób wychodzących z pieczy zastępczej oraz osób w trudnej sytuacji życiowej, kluczowym deficytem jest brak wystarczającej liczby lokali przejściowych.
 - Planowane jest uruchomienie mieszkań treningowych i wspomaganych we współpracy z Caritasem. Infrastrukturalnym wyzwaniem jest pozyskanie środków na remont budynku będącego w zasobach Caritasu, który po odpowiedniej adaptacji mógłby pełnić funkcję mieszkań treningowych i wspomaganych, znacząco ułatwiając proces usamodzielniania się wychowanków.
3. **Zwiększenie bazy dla rodzinnych form pieczy zastępczej** - statystyki wskazują na niepokojący trend wzrostowy liczby dzieci trafiających do pieczy zastępczej (w skali urodzeń szacuje się, że nawet 1/5 dzieci wymaga wsparcia systemowego).
 - Dynamika napływu dzieci do systemu jest tak duża, że obecne zasoby rodzin zastępczych i Rodzinnych Domów Dziecka są niewystarczające. Konieczne jest wsparcie infrastrukturalne dla tworzenia nowych Rodzinnych Domów Dziecka, które mogłyby przyjmować dzieci niemal natychmiast po ukończeniu przez kandydatów procesów szkoleniowych.

POTRZEBY KADROWE

Sektor pomocy społecznej i wsparcia rodziny w Powiecie Mińskim opiera się przede wszystkim na kapitale ludzkim, jednak obecna sytuacja kadrowa wskazuje na konieczność podjęcia pilnych działań naprawczych i rozwojowych. Główne wyzwania w tym obszarze obejmują:

1. Problem niedoboru pracowników w kluczowych jednostkach pomocy społecznej. Główną barierą w zwiększeniu zatrudnienia jest brak wystarczających środków finansowych. Deficyt budżetowy uniemożliwia obsadzenie wolnych wakatów, co bezpośrednio przekłada się na nadmierne obciążenie obecnego personelu i obniżenie jakości świadczonych usług.

2. Szczególnie trudna sytuacja występuje w zespole ds. pieczy zastępczej. Zgodnie z przyjętymi standardami i założeniami efektywnej pracy socjalnej, jeden koordynator rodzinnej pieczy zastępczej powinien sprawować opiekę nad maksymalnie 15 rodzinami. Aby spełnić ten wymóg i zapewnić rodzinom zastępczym realne wsparcie, niezbędne jest zatrudnienie co najmniej jednego dodatkowego koordynatora. Obecne przeciążenie tej grupy zawodowej utrudnia budowanie trwałych relacji z opiekunami i dziećmi.
3. Specyfika pracy w pomocy społecznej, wiążąca się z dużą odpowiedzialnością i obciążeniem emocjonalnym, generuje wysokie ryzyko wypalenia zawodowego. Pracownicy zgłaszają pilną potrzebę udziału w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania wypaleniu oraz technik radzenia sobie ze stresem. Niezbędne jest wyposażenie kadry w nowoczesne narzędzia i kompetencje komunikacyjne pozwalające na profesjonalną obsługę osób w głębokim kryzysie, agresywnych lub roszczeniowych.
4. Ze względu na rosnącą złożoność problemów, z jakimi borykają się rodziny w powiecie, konieczne jest zapewnienie pracownikom dostępu do specjalistycznej wiedzy. Niezbędna jest organizacja szkoleń nakierowanych na praktyczne metody rozwiązywania konkretnych problemów rodzinnych (m.in. terapie krótkoterminowe, mediacje, interwencja kryzysowa). Celem jest odejście od roli urzędniczej na rzecz roli doradcy i terapeuty, który jest w stanie realnie pomóc rodzinie w wyjściu z kryzysu.

PRZYCZYNY OGRANICZEŃ REALIZACJI USŁUG SPOŁECZNYCH

Analiza sytuacji w obszarze pomocy społecznej w Powiecie Mińskim wskazuje, że realizacja usług społecznych napotyka na pewne wyzwania o charakterze przede wszystkim kadrowym i infrastrukturalnym.

W dużej mierze wynikają one z rosnącego zapotrzebowania na wsparcie, związanego m.in. z procesem starzenia się społeczeństwa oraz zwiększającą się liczbą osób wymagających pomocy. Ważnym czynnikiem są również ograniczenia kadrowe, związane z trudnościami w zwiększaniu zatrudnienia oraz dużym obciążeniem pracowników. Wyzwania widoczne są także w sferze infrastrukturalnej. Część funkcjonujących placówek wymaga dostosowania do nowoczesnych standardów usług środowiskowych, a rozwój mieszkań treningowych i wspomaganych pozostaje ważnym kierunkiem dalszych działań.

Dodatkowo, ograniczenia dotyczą dostępności niektórych usług specjalistycznych oraz wsparcia towarzyszącego. Występują również trudności w zakresie wzmacniania potencjału rodzin oraz pozyskiwania nowych form wsparcia, takich jak rodziny zastępcze.

Wskazane uwarunkowania stanowią naturalne wyzwania rozwojowe, które jednocześnie wyznaczają kierunki dalszego doskonalenia systemu usług społecznych w Powiecie.

4. PLAN DEINSTYTUCJONALIZACJI USŁUG SPOŁECZNYCH

Zidentyfikowane potrzeby mieszkańców Powiatu Mińskiego oraz wyzwania, z jakimi się mierzą lokalne instytucje i służby społeczne, stanowiły podstawę do opracowania Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych na lata 2026-2030.

Głównym celem strategicznym Planu jest:

Rozwój zintegrowanego, dostępnego i skutecznego systemu usług społecznych na terenie Powiatu Mińskiego, dostosowanego do lokalnych potrzeb, sprzyjającego poprawie jakości życia mieszkańców oraz ich aktywnemu uczestnictwu w życiu społecznym.

Osiągnięcie celu głównego będzie możliwe poprzez realizację celów operacyjnych, które zostały przygotowane z myślą o poszczególnych grupach korzystających ze wsparcia. Poniższy schemat przedstawia ich podsumowanie.

OSOBY STARSZE

- Zapewnienie osobom starszym na terenie Powiatu Mińskiego wsparcia w środowisku lokalnym poprzez rozwój szerokiej, zróżnicowanej i aktywizującej oferty usług społecznych.

OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

- Umożliwienie osobom z niepełnosprawnościami na terenie Powiatu Mińskiego korzystania z kompleksowego systemu wsparcia, który wspiera ich aktywność oraz samodzielność w codziennym życiu.

RODZINY Z DZIEĆMI, W TYM PIECZA ZASTĘPCZA

- Tworzenie kompleksowego systemu wsparcia dla rodzin i dzieci w Powiecie Mińskim, który zapewni dostęp do usług edukacyjnych, wychowawczych oraz integracyjnych, będzie wspierał rozwój dzieci, wzmacniał umiejętności rodziców i pomagał pokonywać życiowe trudności.

4.1. OSOBY STARSZE

Cel operacyjny	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/y odpowiedzialny/e	Potencjalne źródła finansowania
1. Zapewnienie osobom starszym na terenie Powiatu Mińskiego wsparcia w środowisku lokalnym poprzez rozwój szerokiej, zróżnicowanej i aktywizującej oferty usług społecznych.	1.1. Rozwój i zwiększanie dostępności środowiskowych form wsparcia, w tym klubów seniora, domów dziennego pobytu oraz usług asystenta osoby starszej, przy jednoczesnym monitorowaniu warunków funkcjonowania seniorów w celu zapobiegania ich izolacji.	2026-2030	OPSy, gminy	Budżet państwa, budżet powiatu, środki zewnętrzne
	1.2. Zwiększenie dostępności do specjalistycznej opieki medycznej, w szczególności geriatrycznej i psychologicznej, oraz kontynuacja i rozszerzanie programów profilaktyki zdrowotnej (między innymi mammografii, programu 40 PLUS).	2026-2030	Starostwo Powiatowe	Budżet państwa, budżet powiatu, środki zewnętrzne
	1.3. Organizacja warsztatów i projektów aktywizujących, w tym edukacji z zakresu nowych technologii w celu niwelowania wykluczenia cyfrowego oraz upowszechniania Ogólnopolskiej Karty Seniora.	2026-2030	OPSy,	PFRON

Cel operacyjny	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/y odpowiedzialny/e	Potencjalne źródła finansowania
	1.4. Rozwój wolontariatu na rzecz seniorów oraz wsparcie integracji międzypokoleniowej, połączone z systematycznym usuwaniem barier architektonicznych i komunikacyjnych w obiektach użyteczności publicznej oraz miejscach zamieszkania.	2026-2030	Gminy i Starostwo Powiatowe	PFRON

4.2. OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Cel operacyjny	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/y odpowiedzialny/e	Potencjalne źródło finansowania
2. Umożliwienie osobom z niepełnosprawnościami na terenie Powiatu Mińskiego korzystania z kompleksowego systemu wsparcia, który wspiera ich aktywność oraz samodzielność w codziennym życiu.	2.1. Organizacja cyklicznych warsztatów i szkoleń dla opiekunów faktycznych, rodziców oraz kadry pedagogicznej w celu podniesienia kompetencji opiekuńczych oraz świadomości społecznej w zakresie potrzeb osób z niepełnosprawnością.	2026-2030	NGOs-y, PCPR	Budżet państwa, budżet powiatu, środki zewnętrzne
	2.2. Dostosowanie usług transportowych poprzez zakup nowych samochodów i dążenie do uruchomienia kompleksowego systemu transportu „door-to-door”, niwelującego bariery w mobilności mieszkańców.	2026-2030	PCPR, OPS-y	Program „door to door”
	2.3. Aktywizacja integracji osób z niepełnosprawnościami poprzez usuwanie barier w placówkach kultury (biblioteki, ośrodki kultury), promowanie ich twórczości	2026-2030	Starostwo powiatowe, miasta i gminy	PFRON, środki własne

Cel operacyjny	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/y odpowiedzialny/e	Potencjalne źródło finansowania
	artystycznej oraz budowanie sieci wolontariatu wspierającego osoby samotne.			
	2.4. Rozwijanie działań deinstytucjonalizacyjnych w domach pomocy społecznej poprzez poszerzanie oferty aktywizacyjnej i terapeutycznej, rozwój pracowni oraz usług wspierających samodzielność mieszkańców, a także tworzenie możliwości korzystania z wybranych form wsparcia przez osoby ze społeczności lokalnej.	2026-2030	Starostwo powiatowe	PFRON, Fundusze Europejskie, budżet państwa, środki własne JST
	2.5. Dążenie do zapewnienia satysfakcjonujących wynagrodzeń dla kadry sektora pomocy społecznej, wspierających m.in. osoby z niepełnosprawnościami.	2026-2030	Starostwo powiatowe, miasta i gminy	Budżet państwa, projekt 1000 zł, środki własne JST
3. Redukcja umieszczeń w placówkach	3.1. Uruchomienie mieszkań wspomaganych dla osób z niepełnosprawnością i młodych dorosłych.	2026-2030	Starostwo powiatowe, gminy	Budżet państwa

Cel operacyjny	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/y odpowiedzialny/e	Potencjalne źródło finansowania
całodobowych i rozwój usług środowiskowych	3.2. Rozwój usług asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością.	2026-2030	Starostwo powiatowe, gminy	Fundusz Solidarnościowy
	3.3. Rozwój usługi wytchnieniowej, wspierającej i odciążającej osoby opiekujące się osobami z niepełnosprawnościami na co dzień.	2026-2030	Starostwo powiatowe, gminy	Fundusz Solidarnościowy

4.3. RODZINY Z DZIEĆMI, W TYM PIECZA ZASTĘPCZA

Cel operacyjny	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/y odpowiedzialny/e	Potencjalne źródło finansowania
4. Tworzenie kompleksowego systemu wsparcia dla rodzin i dzieci w Powiecie Mińskim, który zapewni dostęp do usług edukacyjnych, wychowawczych oraz integracyjnych, będzie wspierał rozwój dzieci, wzmacniał umiejętności rodziców i pomagał	4.1. Rozwój oferty integracyjno-kulturalnej poprzez promowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego oraz poszerzanie oferty zajęć pozaszkolnych dostosowanych do potrzeb dzieci i młodzieży.	2026-2030	Gminy Powiatu Mińskiego,	Budżet państwa, budżet powiatu, środki zewnętrzne
	4.2. Modernizacja i deinstytucjonalizacja placówek opiekuńczych poprzez przekształcanie obiektów o charakterze zbiorowym w kameralne jednostki o charakterze rodzinnym.	2026-2030	Starostwo Powiatowe	Budżet państwa, budżet powiatu, środki zewnętrzne
	4.3. Tworzenie i wspieranie przestrzeni rekreacyjnych oraz bazy sportowej dostępnej dla dzieci i młodzieży na terenie powiatu, co sprzyja aktywizacji fizycznej i społecznej mieszkańców oraz pozwala na rozwój ich pasji w bezpiecznym otoczeniu.	2026-2030	Urzędy miast i gmin	Budżet państwa, budżet powiatu, środki zewnętrzne

Cel operacyjny	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/y odpowiedzialny/e	Potencjalne źródło finansowania
pokonywać życiowe trudności.	4.4. Organizacja warsztatów i grup wsparcia rozwijających umiejętności opiekuńczo-wychowawcze rodziców (np. w ramach „Szkoly dla rodziców”) oraz kompetencje społeczne dzieci.	2026-2030	Starostwo Powiatowe, OPS-y	Budżet państwa, budżet powiatu, środki zewnętrzne
	4.5. Zapewnienie rodzinom w kryzysie dostępu do mediacji oraz poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, prawnego, terapeutycznego), a dzieciom dostęp do korepetycji.	2026-2030	Starostwo Powiatowe	Budżet państwa, budżet powiatu, środki zewnętrzne
	4.6. Wspieranie inicjatyw lokalnych grup i organizacji pozarządowych (m.in. Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej) działających na rzecz dzieci i rodzin poprzez dotacje i współpracę merytoryczną, aby zwiększyć dostępność nowatorskich usług społecznych w Powiecie.	2026-2030	Starostwo Powiatowe, Miasta i Gminy	Budżet państwa, budżet powiatu, środki zewnętrzne
	4.7. Rozwój współpracy z lokalnymi szkołami i NGO.	2026-2030	Starostwo Powiatowe,	Budżet państwa, budżet powiatu, środki zewnętrzne

Cel operacyjny	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/y odpowiedzialny/e	Potencjalne źródło finansowania
			Miasta i Gminy, NGOsy	
5. Rozwój opieki nad dzieckiem i rodziną.	5.1. Zwiększenie liczby miejsc w rodzinach zastępczych.	2026-2030	Starostwo Powiatowe,	Budżet państwa, budżet powiatu, środki zewnętrzne
	5.2. Uruchomienie mieszkań treningowych i wspomaganych dla wychowanków pieczy zastępczej.	2026-2030	Starostwo Powiatowe	Budżet państwa, budżet powiatu, środki zewnętrzne
	5.3. Podjęcie działań na rzecz modernizacji placówek (m.in. w Falbogach) na wzór rodzinny oraz dążenie do tworzenia mniejszych, kameralnych jednostek.	2026-2030	Starostwo Powiatowe	Budżet państwa, budżet powiatu, środki zewnętrzne

5. ZESTAWIENIE POTENCJALNYCH ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Zestawienie potencjalnych źródeł finansowania działań opisanych w rozdziale 4 – Plan Deinstytucjonalizacji usług społecznych – umożliwi lepsze zidentyfikowanie i wykorzystanie dostępnych środków na realizację usług społecznych. Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych przewiduje przede wszystkim korzystanie z funduszy zewnętrznych, w szczególności środków Unii Europejskiej, krajowych programów wsparcia oraz funduszy pochodzących z budżetu województwa.

Realizacja działań ujętych w niniejszym Planie opierać się będzie na następujących źródłach finansowania:

- środkach unijnych (RPO Mazowieckie, EFS+),
- środkach ministerialnych i funduszach krajowych,
- środkach z budżetu Województwa Mazowieckiego,
- środkach własnych Powiatu,
- środkach z partnerstwa z NGO i ekonomią społeczną,
- środkach gminnych (współfinansowanie usług),
- innych dostępnych funduszach i instrumentach zewnętrznych.

6. PODSUMOWANIE I REKOMENDACJE

Przeprowadzona diagnoza w Lokalnym Planie Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych wskazuje na konieczność dalszego rozwoju usług świadczonych w środowisku lokalnym oraz stopniowego odchodzenia od form instytucjonalnych na rzecz bardziej zindywidualizowanego i dostępnego wsparcia.

Kluczowym priorytetem działań jest rozwój mieszkań treningowych i wspomaganych, które umożliwią skuteczne wspieranie procesu usamodzielniania oraz zwiększą bezpieczeństwo społeczne osób wymagających wsparcia. Ważnym elementem systemu powinno być również wdrażanie i rozwijanie usług wychwyceniowych, stanowiących realne wsparcie dla opiekunów osób zależnych.

Istotnym obszarem interwencji pozostaje wzmocnienie potencjału kadrowego instytucji pomocy społecznej poprzez systematyczne podnoszenie kwalifikacji pracowników, rozwój kompetencji specjalistycznych oraz działania ukierunkowane na poprawę warunków pracy. Równolegle niezbędna jest modernizacja infrastruktury oraz dostosowanie istniejących placówek do standardów usług środowiskowych, w tym przekształcanie placówek całodobowych w bardziej kameralne, rodzinne formy wsparcia.

Rekomenduje się także rozwój usług specjalistycznych, w szczególności w zakresie wsparcia psychologicznego, psychiatrycznego i prawnego, a także podejmowanie działań na rzecz zwiększenia dostępności transportowej i likwidacji barier architektonicznych. Istotne jest również wzmacnianie roli rodzin oraz środowiska lokalnego poprzez rozwój poradnictwa, grup wsparcia i działań edukacyjnych, a także aktywne pozyskiwanie nowych rodzin zastępczych.

Warunkiem skutecznej realizacji Planu jest zapewnienie stabilnych źródeł finansowania, w tym aktywne pozyskiwanie środków krajowych i unijnych. Równocześnie kluczowe znaczenie ma dalsze rozwijanie współpracy międzyinstytucjonalnej oraz partnerstw lokalnych, które umożliwią spójną i efektywną realizację działań.

Realizacja założeń Planu przyczyni się do budowy nowoczesnego i dostępnego systemu usług społecznych w Powiecie Mińskim, odpowiadającego na realne potrzeby mieszkańców oraz wspierającego ich samodzielność i integrację społeczną.

7. SYSTEMY ZARZĄDZANIA, MONITOROWANIA I OCENY

Poniżej przedstawiono system monitorowania realizacji, oceny efektywności oraz pomiaru wskaźników Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Powiatu Mińskiego. Szczególny nacisk położono na precyzyjne określenie metod ewaluacji podejmowanych działań, co umożliwi rzetelną i kompleksową ocenę ich wpływu na poprawę jakości życia mieszkańców oraz wspieranie rozwoju społecznego w powiecie. Proces ewaluacji obejmować będzie zarówno analizę stopnia realizacji zaplanowanych działań, jak i ocenę osiągnięcia założonych wskaźników rezultatów oraz oddziaływania.

Monitoring wskaźników przypisanych do poszczególnych obszarów wsparcia prowadzony będzie w sposób ciągły i systematyczny, z wykorzystaniem danych ilościowych oraz jakościowych. Takie podejście pozwoli na bieżące identyfikowanie zmieniających się potrzeb mieszkańców, elastyczne dostosowywanie podejmowanych działań oraz zapewnienie wysokiej skuteczności i adekwatności świadczonych usług społecznych.

7.1. OPIS SYSTEMU MONITOROWANIA REALIZACJI PLANU I OSIĄGNIĘCIA WSKAŹNIKÓW

System monitorowania realizacji Planu oraz osiągania wskaźników ma na celu zapewnienie skutecznego nadzoru nad postępem wdrażania zaplanowanych działań oraz rzetelną ocenę stopnia realizacji wyznaczonych celów. Poniżej przedstawiono kompleksowe podejście do monitorowania, oceny efektywności oraz pomiaru wskaźników Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Powiatu Mińskiego.

Istotną rolę w procesie wdrażania i monitorowania Planu pełnić będzie Zespół ds. Deinstytucjonalizacji, w skład, którego wejdą:

- Przewodniczący – Starosta lub osoba przez niego wyznaczona,
- Koordynator deinstytucjonalizacji z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie,
- Dyrektor PCPR,
- przedstawiciele ośrodków pomocy społecznej, placówek, organizacji pozarządowych oraz podmiotów ekonomii społecznej,
- użytkownicy usług.

Do głównych zadań Zespołu należeć będą:

- koordynacja procesu wdrażania działań wynikających z Planu,
- prowadzenie monitoringu realizacji założeń,
- przygotowywanie raportów z postępów wdrażania – w tym opracowywanie raportów podsumowujących co dwa lata,
- formułowanie rekomendacji dotyczących dalszych kierunków działań oraz ewentualnych modyfikacji Planu.

Wskaźniki służące monitorowaniu realizacji Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Powiatu Mińskiego zostały przypisane do poszczególnych celów szczegółowych. Zostały one usystematyzowane według obszarów interwencji, których dotyczą. Szczegółowy wykaz wskaźników monitorujących realizację poszczególnych celów szczegółowych przedstawia poniższa **Tabela 12**.

Tabela 12. Wskaźniki rezultatu i produktu w podziale na obszary wsparcia

OSOBY STARSZE		
I.p.	Działanie	Wskaźnik osiągnięcia rezultatu
1.	Rozwój i zwiększanie dostępności środowiskowych form wsparcia, w tym klubów seniora, domów dziennego pobytu oraz usług asystenta osoby starszej, przy jednoczesnym monitorowaniu warunków funkcjonowania seniorów w celu zapobiegania ich izolacji.	- Liczba działających i nowo utworzonych klubów seniora oraz domów dziennego pobytu na terenie powiatu. - Liczba seniorów objętych wsparciem asystenta osoby starszej.
2.	Zwiększenie dostępności do specjalistycznej opieki medycznej, w szczególności geriatrycznej i psychologicznej, oraz kontynuacja i rozszerzanie programów profilaktyki zdrowotnej (między innymi mammografii, programu 40 PLUS).	- Liczba osób, które skorzystały z programu „Profilaktyka 40 PLUS” oraz badań mammograficznych. - Liczba specjalistów (geriatrów, psychologów) świadczących usługi dla seniorów w placówkach powiatowych.
3.	Organizacja warsztatów i projektów aktywizujących, w tym edukacji z zakresu nowych technologii w celu niwelowania wykluczenia cyfrowego oraz upowszechniania Ogólnopolskiej Karty Seniora.	Liczba wydanych Ogólnopolskich Kart Seniora na terenie powiatu
4.	Rozwój wolontariatu na rzecz seniorów oraz wsparcie integracji międzypokoleniowej, połączone z systematycznym usuwaniem barier architektonicznych i komunikacyjnych w obiektach użyteczności publicznej oraz miejscach zamieszkania.	- Liczba zrealizowanych projektów integracji międzypokoleniowej. - Liczba obiektów użyteczności publicznej, w których zlikwidowano bariery.

OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI		
I.p.	Działanie	Wskaźnik osiągnięcia rezultatu
6.	Rozwój usług asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością oraz opieki wytchnieniowej, przy jednoczesnym dążeniu do zapewnienia satysfakcjonujących wynagrodzeń dla kadry sektora pomocy społecznej.	- Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem asystenta osobistego. - Liczba osób korzystających z opieki wytchnieniowej dla opiekunów.
7.	Organizacja cyklicznych warsztatów i szkoleń dla opiekunów faktycznych, rodziców oraz kadry pedagogicznej w celu podniesienia kompetencji opiekuńczych oraz świadomości społecznej w zakresie potrzeb osób z niepełnosprawnością.	- Liczba zorganizowanych warsztatów i szkoleń tematycznych. - Liczba uczestników szkoleń (opiekunów, rodziców, nauczycieli).
8.	Dostosowanie usług transportowych poprzez zakup nowych samochodów i dążenie do uruchomienia kompleksowego systemu transportu „door-to-door”, niwelującego bariery w mobilności mieszkańców.	- Liczba zakupionych pojazdów przystosowanych do przewozu osób z niepełnosprawnościami. - Liczba osób korzystających z powiatowych usług transportowych.
9.	Aktywizacja integracji osób z niepełnosprawnościami poprzez usuwanie barier w placówkach kultury (biblioteki, ośrodki kultury), promowanie ich twórczości artystycznej oraz budowanie sieci wolontariatu wspierającego osoby samotne.	Liczba wydarzeń promujących twórczość osób z niepełnosprawnościami.
RODZINY Z DZIEĆMI, W TYM PIECZA ZASTĘPCZA		
I.p.	Działanie	Wskaźnik osiągnięcia rezultatu

11.	Rozwój oferty integracyjno-kulturalnej poprzez promowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego oraz poszerzanie oferty zajęć pozaszkolnych dostosowanych do potrzeb dzieci i młodzieży. Działania te mają na celu budowanie kapitału społecznego młodego pokolenia i przeciwdziałanie marginalizacji.	• Liczba zorganizowanych zajęć pozaszkolnych i alternatywnych form spędzania czasu wolnego. • Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w nowej ofercie integracyjnej.
12.	Modernizacja i deinstytucjonalizacja placówek opiekuńczych poprzez przekształcanie obiektów o charakterze zbiorowym w kameralne jednostki o charakterze rodzinnym. Kluczowym elementem jest rozwój bazy mieszkań treningowych i wspomaganych dla osób usamodzielnianych.	• Liczba zmodernizowanych placówek opiekuńczo-wychowawczych. • Liczba uruchomionych mieszkań treningowych i wspomaganych. • Liczba wychowanków korzystających z mieszkań treningowych i wspomaganych.
13.	Tworzenie i wspieranie przestrzeni rekreacyjnych oraz bazy sportowej dostępnej dla dzieci i młodzieży na terenie powiatu, co sprzyja aktywizacji fizycznej i społecznej mieszkańców oraz pozwala na rozwój ich pasji w bezpiecznym otoczeniu.	• Liczba nowo utworzonych lub doposażonych przestrzeni rekreacyjnych i sportowych.
14.	Organizacja warsztatów i grup wsparcia rozwijających umiejętności opiekuńczo-wychowawcze rodziców (np. w ramach „Szkoły dla rodziców”) oraz kompetencje społeczne dzieci. Zapewnienie rodzinom w kryzysie dostępu do mediacji oraz poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, prawnego, terapeutycznego).	• Liczba uczestników programu „Szkoła dla rodziców”. • Liczba przeprowadzonych mediacji rodzinnych. • Liczba rodzin objętych specjalistycznym poradnictwem (psychologicznym, prawnym).

15.	Wspieranie inicjatyw lokalnych grup i organizacji pozarządowych (m.in. Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej) działających na rzecz dzieci i rodzin poprzez dotacje i współpracę merytoryczną, aby zwiększyć dostępność nowatorskich usług społecznych w Powiecie.	• Liczba organizacji pozarządowych wspieranych finansowo przez Powiat. • Liczba zrealizowanych nowatorskich zadań publicznych z zakresu wsparcia rodziny i dziecka. • Kwota dotacji przekazana na działania wspierające rodziny.
-----	--	--

Źródło: opracowanie własne

7.2. OCENA SKUTECZNOŚCI I EFEKTYWNOŚCI PLANU (EWALUACJA)

Ostatnim etapem wdrażania Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Powiatu Mińskiego będzie przeprowadzenie ewaluacji podjętych działań. Jej głównym celem będzie ocena efektów oraz zasadności realizowanych interwencji społecznych. Ewaluacja pozwoli określić stopień realizacji celów zawartych w Planie, a także ocenić skuteczność i efektywność podejmowanych działań.

Proces ewaluacji zostanie przeprowadzony w dwóch etapach:

1. **Ewaluacja on-going (bieżąca)** – prowadzona w trakcie realizacji Planu, jako integralna część systemu monitorowania. Ma na celu regularną ocenę postępów w realizacji celów operacyjnych oraz identyfikację ewentualnych barier i wyzwań. Dzięki temu możliwe będzie bieżące dostosowywanie działań do zmieniającej się sytuacji społecznej i organizacyjnej. Ewaluacja ta będzie realizowana we współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie oraz innymi jednostkami wdrażającymi Plan.
2. **Ewaluacja ex-post (końcowa)** – przeprowadzona po zakończeniu okresu obowiązywania Planu. Obejmie analizę osiągniętych rezultatów, trwałości wdrożonych rozwiązań oraz efektywności wykorzystania zasobów – finansowych, kadrowych i organizacyjnych. Pozwoli to na ocenę rzeczywistego wpływu podejmowanych działań na jakość życia mieszkańców Powiatu.

8. SPIS ELEMENTÓW GRAFICZNYCH

TABELE

Tabela 1. Powiązanie celów Planu z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla 9

Tabela 2. Liczba ludności Powiatu Mińskiego w podziale na płeć w latach 2023-2025 15

Tabela 3. Inne wskaźniki demograficzne w Powiecie Mińskim w latach 2023-2025. 16

Tabela 4. Poziom wykształcenia w Powiecie Mińskim..... 17

Tabela 5. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminach Powiatu Mińskiego w latach 2023-2025 19

Tabela 6. Kadra Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie 21

Tabela 7. Podejmowane działania w latach 2023-2025..... 22

Tabela 8. Dane ilościowe przyjętych osób z rodzin zastępczych oraz naturalnych w latach 2020-2025..... 22

Tabela 9. Wykaz miejsc w środowiskowych domach samopomocy na terenie powiatu mińskiego w 2025 r.:..... 24

Tabela 10. Koszt utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej..... 28

Tabela 11. Usługi świadczone w środowisku w powiecie mińskim 35

Tabela 12. Wskaźniki rezultatu i produktu w podziale na obszary wsparcia 64

WYKRESY

Wykres 1. Piramida wieku i płci mieszkańców Powiatu Mińskiego w 2025 roku..... 16

Wykres 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego w Powiecie Mińskim w latach 2023-2025..... 17

Wykres 3. Liczba udzielnych mediacji w latach 2020-2025 23

Wykres 4. Liczba klientów Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego 24

RYCINY

Rycina 1. Położenie Powiatu Mińskiego 14